

Årsrapport 2024





Om Trondheim kommunale pensjonskasse

Trondheim kommunale pensjonskasse (TKP) er leverandør av offentlig tjenstepensjon til ansatte i Trondheim kommune og andre foretak som har eller har hatt nær tilknytning til kommunen. Pensjonskassen yter alders- og uførepensjoner til medlemmene og ektefelle- og barnpensjon til etterlatte. Pensjonskassen har 14 576 aktive medlemmer og utbetaler 11 087 pensjoner månedlig.

Pensjonskassen ble etablert i 1913, og er en selvstendig juridisk enhet under tilsyn av Finanstilsynet. Styret er pensjonskassens øverste organ.

Styret



Styreleder:
Ida Espolin Johnson



Nestleder:
Svein Sivertsen



Styremedlem:
Kjersti Aas



Styremedlem:
Ragnar Torvik



Styremedlem:
Ferhat Güven



Styremedlem:
Roger Mogseth



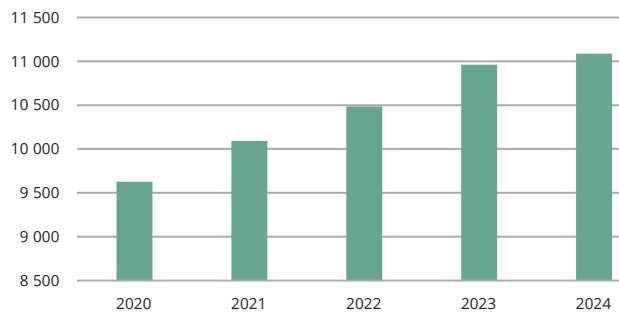
Styremedlem:
Hege Rovik

Innholdsfortegnelse

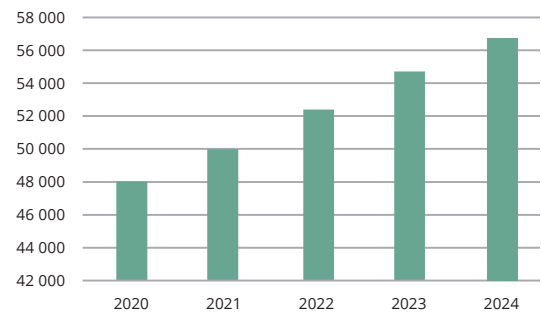
Nøkkeltall	4
Sterkt resultat	7
Styrets årsberetning for 2024	8
Resultatregnskap	22
Balanse	24
Oppstilling over endringer i egenkapital.....	26
Kontantstrømoppstilling	26
Noter til regnskapet.....	27
Regnskapsprinsipper.....	27
Note 1 - Kapitalavkastning.....	32
Note 2 - Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for	32
Note 3 - Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi.....	32
Note 4 - Aksjer og andeler	33
Note 5 - Ansvarlig lånekapital i andre foretak.....	35
Note 6 - Andre forpliktelser	35
Note 7 - Utbetalte pensjoner	36
Note 8 - Endringer i forsikringsforpliktelser	36
Note 9 - Forsikringsforpliktelser – bransjefordeling.....	37
Note 10 - Solvensmargin.....	37
Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte.....	38
Note 12 - Ytelser og lån til ledende ansatte og styret.....	39
Note 13 - Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader	39
Note 14 - Skattekostnad.....	40
Note 15 - Resultatanalyse	41
Note 16 - Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning	42
Note 17 - Poster utenom balansen.....	42
Note 18 - Beskrivelse av pensjonsordningen	43
Note 19 - Virkningen av endringer i forutsetninger.....	46
Note 20 - Transaksjoner med nærstående parter	46
Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter.....	47
Note 22 - Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet	50
Note 23 - Investeringseiendommer	51
Note 24 - Rentebærende verdipapirer til amortisert kost	52
Note 25 - Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi.....	53
Note 26 - Finansielle derivater.....	53
Note 27 - Evigvarende ansvarlig lån.....	54
Note 28 - Reassuranse.....	54
Note 29 - Innskutt egenkapital	54
Note 30 - Husleieavtale	55
Note 31 - Datterselskap.....	55
Note 32 - Hendelser etter balansedagen	55
Revisors beretning	56
Bærekraft	57

Nøkkeltall

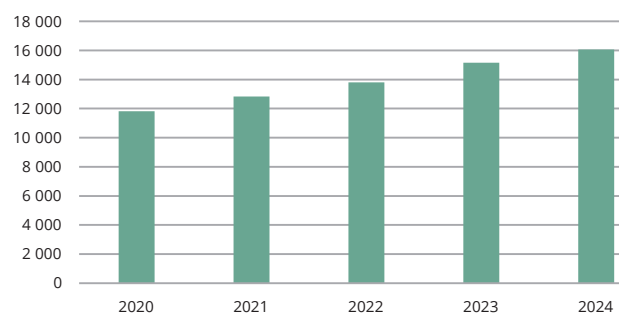
Antall pensjoner



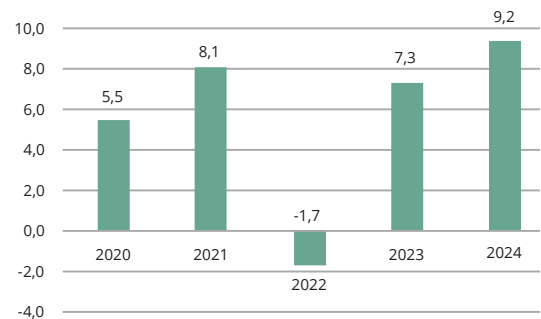
Aktive og fratrådte medlemmer



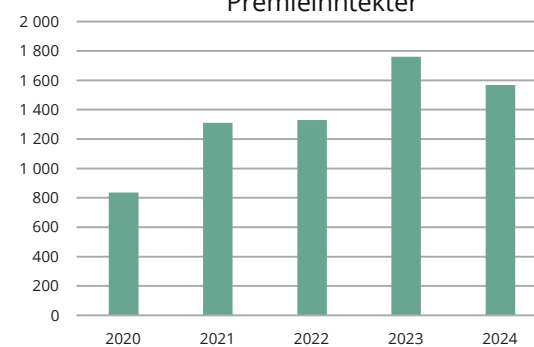
Premiereserve



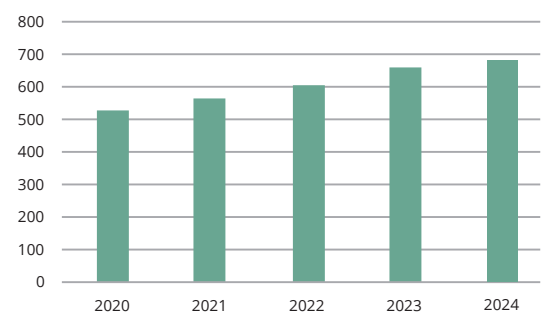
Verdijustert avkastning



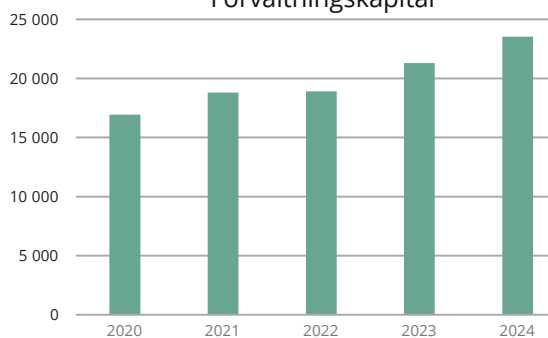
Premieinntekter



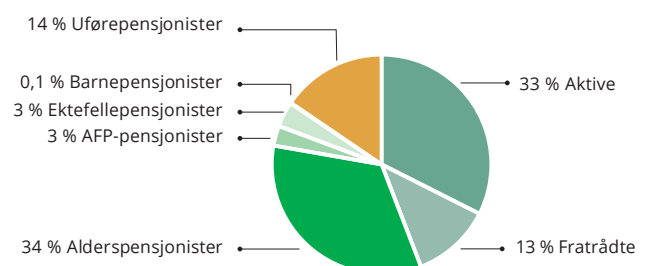
Utbetalte pensjoner

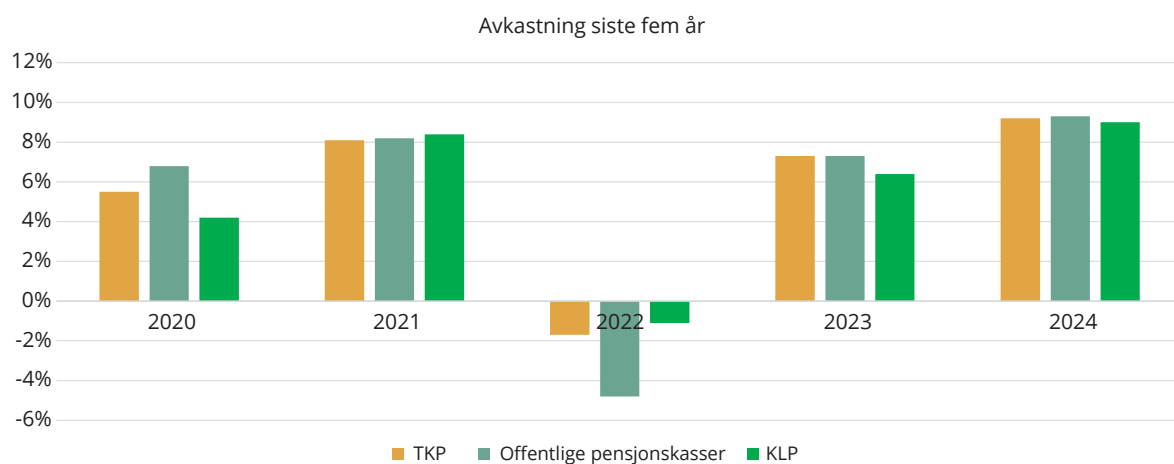


Forvaltningskapital



Reservefordeling etter medlemstype





	2024	Gjennomsnitt siste fem år	Gjennomsnitt siste 10 år
TKP	9,2 %	5,6 %	4,9 %
Offentlige pensjonskasser*	9,3 %	5,2 %	5,0 %
KLP*	9,0 %	5,3 %	5,3 %

*Tall hentet fra Finanstilsynet og KLP



Nøkkeltall i 1.000 kr	2024	2023	2022	2021	2020
-----------------------	------	------	------	------	------

Regnskapstall

Premieinntekter (uten tilflyttede reserver)	1 568 962	1 759 395	1 329 894	1 309 627	835 935
Utbetalte pensjoner	677 327	660 104	605 137	563 608	528 405
Driftskostnader	45 341	39 432	36 407	36 692	34 774
Sum egenkapital (inkl. RUF) 1)	2 231 279	1 932 431	1 707 003	1 664 618	1 579 496
Ansvarlig lånekapital	100 575	100 575	100 575	100 575	100 575
Premiereserve	16 066 957	15 158 988	13 806 686	12 825 448	11 812 627
Tilleggsavsetninger	0	0	0	980 973	901 705
Kursreguleringsfond	0	0	0	2 427 969	1 573 146
Bufferfond	4 131 212	3 492 124	2 799 131	0	0
Premiefond	1 020 074	595 586	462 005	744 459	939 726
Forvaltningskapital	23 630 102	21 306 183	18 908 046	18 802 199	16 931 294

Medlemmer

Antall aktive medlemmer	14 576	14 573	14 545	14 465	14 130
Fratråde med rettighet	13 329	11 923	11 060	9 584	7 482
Fratrådte uten rettighet	28 741	28 211	26 800	25 935	26 415
Sum aktive og fratrådte	56 646	54 707	52 405	49 984	48 027
Alderspensjonister	6 923	6 796	6 343	6 051	5 738
AFP og tidligpensjonister	411	456	508	496	487
Uførepensjonister	2 723	2 691	2 662	2 588	2 448
Ektefellepensjonister	958	955	917	902	895
Barnpensjonister	72	64	56	56	60
Sum pensjoner	11 087	10 962	10 486	10 093	9 628
Sum forsikrede	67 733	65 669	62 891	60 077	57 655

Forholdstall

Verdijustert avkastning 2)	9,2 %	7,3 %	-1,7 %	8,1 %	5,5 %
Resultatført avkastning	9,2 %	7,3 %	-1,7 %	2,8 %	2,7 %
Driftskostnader/gjennomsnitt forvaltningskapital	0,20 %	0,20 %	0,19 %	0,19 %	0,22 %

Soliditet

Solvenskapitaldekning uten overg.regel	173 %	176 %	176 %	166 %	186 %
Solvenskapitaldekning med overg.regel	173 %	176 %	176 %	166 %	186 %
Solvensmargin	528 %	489 %	465 %	348 %	356 %
Gjennomsnittlig grunnlagsrente per 31.12	2,28 %	2,32 %	2,30 %	2,33 %	2,37 %

1) Risikoutjevsningsfond

2) TKP har felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen, og porteføljene har samme avkastning.

Sterkt resultat

2024 har vært et godt år for pensjonskassen. Vi oppnådde en avkastning på 9,2 prosent på de forvaltede pensjonsmidlene. Risikoresultatet var solid, og det er gledelig at utføreresultatet var bedre enn på mange år.

Det gode resultatet gjør det mulig å tilbakeføre betydelige midler til Trondheim kommune og de andre arbeidsgiverne. Midlene kan benyttes til å finansiere fremtidige pensjonskostnader, og bidrar til å lette kommunens og de andre arbeidsgivernes stramme økonomi.

Gjennom flere år med gode resultater har pensjonskassen økt sin soliditet. Det har lagt grunnlaget for en langsiktig forvaltning med god forventet avkastning. Dette er et viktig bidrag til å trygge pensjonen til våre medlemmer.



Pensjonskassen står overfor flere endringer. Det nye pensjonsregelverket gjelder for alle født i 1963 eller senere og skal motivere til lengre yrkesaktivitet. Hvert år i jobb gir uttelling i form av høyere pensjon. I 2025 vil det første årskullet omfattes av nye regler når de fyller 62 år. Dette medfører økt behov for informasjon og rådgivning, slik at medlemmene får et godt grunnlag for å vurdere uttakstidspunkt for pensjon og muligheten for å kombinere pensjon med arbeid.

For å være den foretrukne pensjonsleverandøren for Trondheim kommune og de andre arbeidsgiverne må vi levere både solid avkastning og effektive løsninger for medlemmer og arbeidsgivere. Gode digitale verktøy er avgjørende. Vi forbereder nå et skifte av pensjonssystem, som vil gi enklere saksbehandling og bedre muligheter for medlemmene til å beregne egen pensjon. I året som gikk har de ansatte lagt ned stor innsats for å forberede både systemskiftet og innføringen av nytt regelverk.

Vi har økt aksjeandelen i våre plasseringer noe gjennom året. Dette har gitt god uttelling. Både det norske og internasjonale aksjemarkedet steg jevnt gjennom 2024. Verden preges av økt politisk usikkerhet, og vi må være forberedt på at det kan gi svingninger i finansmarkedene. Pensjonskassen er godt posisjonert for å dra nytte av videre oppgang i aksjemarkedet, og er samtidig solid nok til å tåle eventuelle markedsfall.

Til slutt vil jeg takke styret og arbeidsgiverne for et godt samarbeid – og ikke minst de ansatte for god innsats gjennom året. 2025 blir et spennende år, både i finansmarkedene og på pensjonsområdet.

*Hilde Aunvåg
Administrerende direktør*



Styrets årsberetning for 2024

1 Innledning

TKP forvalter tjenstepensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune og 25 foretak med nær tilknytning til kommunen. Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmer og deres etterlatte. God oppfølging av medlemmene og solid forvaltning av pensjonsmidlene er viktige forutsetninger for å få dette til på en trygg og effektiv måte.

2024 ble et år med gode resultater. Avkastningen på de forvaltede pensjonsmidlene ble 9,2 prosent. Høy avkastning i aksjemarkedet var en viktig bidragsyter til det samlede resultatet. Det var også gode bidrag fra renteforvaltningen og eiendomsinvesteringene. Det samlede risikoresultatet ble også positivt.

Resultatet gir rom for både å trygge soliditeten i pensjonskassen og overføre 735 millioner kroner til arbeidsgivernes premiefond. Premiefondet kan brukes til å betale pensjonspremie, og overføringen bidrar dermed til å redusere arbeidsgivernes fremtidige pensjonskostnader.

Styret er opptatt av å sikre en god og ansvarlig kapitalforvaltning. Pensjonskassen skal oppfylle arbeidsgivernes pensjonsløfte om en solid og langsiktig leveranse av pensjon. Det krever langsiktighet i forvaltningen av pensjonsmidlene og god kunnskap om pensjonsproduktet.

Pensjonskassens forpliktelser øker stadig. Ved utgangen av året var premiereserven i overkant av 16 milliarder kroner. Den skal dekke opptjente pensjonsrettigheter til om lag 64 000 medlemmer og pensjonister.

Nytt pensjonsregelverk trådte i kraft i 2020. De første medlemmene med opptjening i den nye ordningen blir alderspensjonister i 2025. Partene i arbeidslivet har fremforhandlet nye regler for AFP Livsvarig og tidligpensjon. Pensjonskassen jobber med informasjon og veiledning til medlemmer og arbeidsgivere om nytt regelverk.

Styret anser at årsregnskapet med noter gir et fullstendig bilde av driften og den finansielle stillingen i pensjonskassen. Med utgangspunkt i det fremlagte regnskapet og soliditetsberegninger legger styret til grunn at forutsetningene for videre drift er oppfylt.

2 Pensjonskassens virksomhet

Virksomhetsområde

TKP ble opprettet av Trondheim kommune i 1913. Formålet var å sikre ansatte i kommunen tjenstepensjon. Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med styret som det øverste organ.

26 arbeidsgivere har hele eller deler av sin pensjonsordning i TKP. Trondheim kommune er den desidert største arbeidsgiveren, med om lag 90 prosent av medlemsmassen. De andre selskapene har eller har hatt en nær tilknytning til kommunen.

TKP leverer alders- og uførepensjon til medlemmene og ektefelle- og barnepensjon til deres etterlatte. Pensjonsordningen er en offentlig tjenstepensjonsordning etter sentral generell særavtale (SGS) for kommunal sektor. Denne avtalen er en del av tariffavtalen for kommunal sektor. TKP er pliktig pensjonsordning for ansatte i Trondheim kommune og de fleste tilknyttede enheter. Det er imidlertid unntak for sykepleiere som har lovpålagt pensjonsordning i sykepleierordningen som administreres og forvaltes av Kommunal Landspensjonskasse (KLP), og undervisningspersonale som har lovpålagt medlemskap i Statens Pensjonskasse (SPK).

TKP forvalter en kollektiv pensjonsordning med ett risikofellesskap. Det vil si at alle arbeidsgiverne deler risikoen for at noen lever lenger eller opparbeider seg rettigheter som krever lang og høy pensjonsutbetaling.

Mål og strategi

Pensjonskassens overordnede mål er å være Trondheim kommunes foretrukne pensjonsleverandør. Dette skal pensjonskassen oppnå ved å forvalte pensjonsordningen på en slik måte at behovet for tilskudd fra arbeidsgiverne blir lavest mulig over tid.

Virkemidlene er god avkastning på den kapitalen pensjonskassen forvalter og en kostnadseffektiv drift av virksomheten. Arbeidsgiverne kan bidra til lavere pensjonskostnader ved å styrke sykefravær-arbeidet for å få ned antallet uførepensjonister.

Arbeidsgivernes pensjonsforpliktelser er svært langsiktige, hvor medlemmene tjener opp pensjonsrettigheter i hele yrkeskarrieren og har rett til livslang alderspensjon. Det er derfor viktig at pensjonskassen oppnår en god langsiktig avkastning på innbetalte pensjonspremier. For å lykkes må pensjonskassen ha en kapitalforvaltningsstrategi som utnytter risikobærende evne innenfor akseptable risikorammer.

Pensjonskassen skal bistå medlemmer og arbeidsgivere med veiledning og informasjon. Det innebærer å gi god informasjon om rettigheter og plikter, og sikre riktig behandling av pensjonssøknader og korrekt utbetaling av pensjon.

Styret

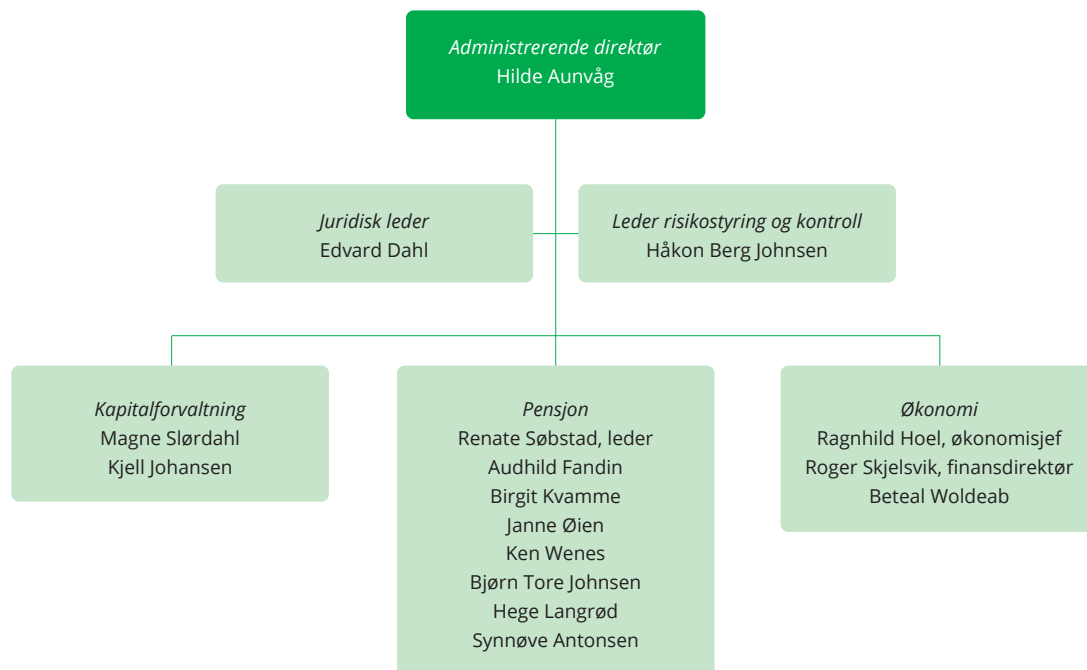
Pensjonskassens styre har syv medlemmer og fem varamedlemmer. Bystyret i Trondheim kommune velger fem faste medlemmer og fagorganisasjonene velger to medlemmer. Tre styremedlemmer er valgt for perioden 2023 – 2025 og fire er valgt for perioden 2023-2027.

Det ble i 2024 gjennomført syv styremøter og behandlet 71 saker.

Administrasjon

TKP hadde i 2024 16 fast ansatte medarbeidere, hvorav ni kvinner og syv menn. Pensjonskassen vektlegger likestilling. TKP er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Samfunnsbedriftene og av Pensjonskasseforeningen. TKP er sertifisert som Miljøfyrtårn-bedrift.

Det er viktig for pensjonskassen å ha medarbeidere med riktig kompetanse og helhetsforståelse for leveransen. Pensjonskassen har til sammen åtte medarbeidere på pensjonsområdet og åtte medarbeidere på kapitalforvaltning og administrative funksjoner.



Organisasjonskart for Trondheim kommunale pensjonskasse fra 1.4.2025

Pensjonskassen skal drives på en kostnadseffektiv måte. I 2024 var de samlede driftskostnadene 44,4 millioner kroner eller 0,20 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Sykefraværet i 2024 var 383 dager, tilsvarende 9,35 prosent. Dette er en betydelig økning fra tidligere år. Fraværet består i hovedsak av langtidsfravær, og pensjonskassen jobber målrettet for å redusere dette. Det har i 2024 ikke vært skader eller ulykker av noen art på arbeidsplassen. Pensjonskassen har et godt arbeidsmiljø, med nye kontorlokaler sentralt i Trondheim.

Pensjonskassens virksomhet bidrar i liten grad til direkte forurensing av det ytre miljøet. Indirekte har pensjonskassen finansielle investeringer i selskaper som forurenser i mer eller mindre grad. Dette omtales i eget kapittel om bærekraft.

Samarbeidspartnere

Pensjonskassens drift er i stor grad basert på egne ansatte, men et mindre antall oppgaver og drift av viktige systemer er utkontraktert. TKPs viktigste samarbeidspartnere er:

- Gabler Pensjonstjenester AS – aktuærtjenester
- Gabler Pensjonstjenester AS – fagsystem for medlemsdata og saksbehandling
- Stacc Escali AS – portefølje- og rapporteringssystem
- Uni Micro AS – regnskaps- og utbetalingssystem
- KPMG – ekstern revisjon
- Ernst & Young – intern revisjon
- Grieg Investor – bistand til bærekraftsrapportering

TKP har en ansvarsforsikring for styret og ledelsen gjennom Chubb med en forsikringsdekning på inntil 100 millioner kroner og en toårig avtale om katastrofereassurans gjennom forsikringsselskapet Arch Reinsurance. Avtalen har en dekning på 100 millioner kroner for én katastrofe, og den dekker inntil to katastrofer per år.

3 Pensjon og medlemskap

TKP har gjennom 2024 opprettholdt en god og stabil drift, med høy aktivitet. Vi mottok 576 pensjons-søknader, fordelt på alder (168), uføre (280), etterlatte (39) og AFP (89). I 2023 mottok vi 594 søknader.

Pensjonskassen har gjennomført informasjonskurs om ny og gammel pensjonsordning for medlemmer, arbeidsgivere og fagforeninger. Behovet for informasjon har økt, både som følge av nytt regelverk og som følge av økt oppmerksomhet i media.

Pensjonskassen er opptatt av å ha god og åpen dialog med arbeidsgiverne og i særlig grad Trondheim kommune. TKP har jevnlig møter med kommunen med orientering og dialog om kapitalforvaltningen, utnyttelsen av pensjonskassens risikokapasitet, utvikling i antall uføre og administrasjonskostnader. I 2024 ble det også gjennomført to felles orienteringsmøter for alle arbeidsgivere.

Antall medlemmer og pensjonister

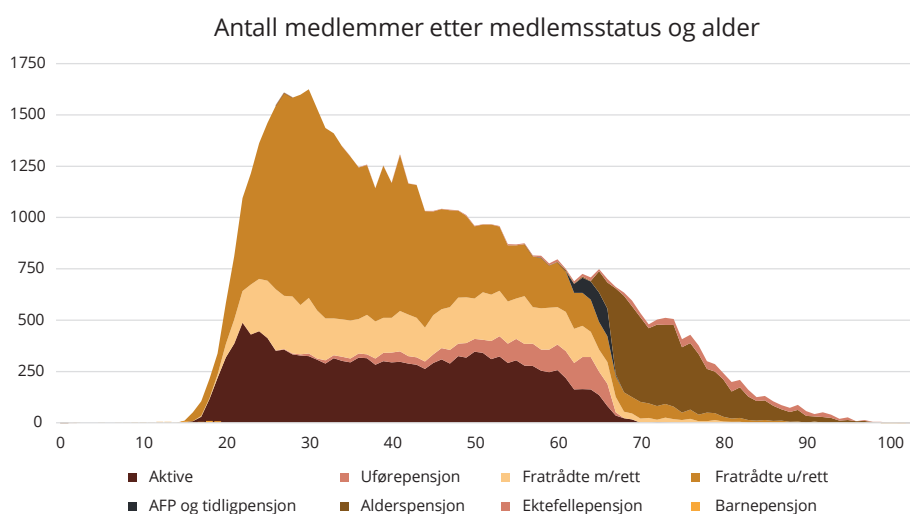
Pensjonskassen har 14 576 aktive medlemmer som jobber i Trondheim kommune eller et av de andre foretakene som benytter TKP som pensjonsleverandør. 42 070 er fratrådte medlemmer, hvorav 13 329 har opparbeidet seg rett til pensjon. For å ha rett til pensjon må man minimum ha tre års opptjening i bruttoordningen (pensjonsordningen for de som er født i 1962 eller tidligere) og minimum ett års opptjening i den nye påslagsordningen (for medlemmer født i 1963 eller senere). Antall medlemmer (aktive og fratrådte) har økt med 1 939 det siste året.

	2024	2023	2022	2021	2020
Aktive medlemmer	14 576	14 573	14 545	14 465	14 130
Fratrådte medlemmer med rettighet	13 329	11 923	11 060	9 584	7 482
Fratrådte medlemmer uten rettighet	28 741	28 211	26 800	25 935	26 415
Pensjoner	11 087	10 962	10 486	10 093	9 628
Sum	67 733	65 669	62 891	60 077	57 655

Ved utgangen av 2024 ble det utbetalt totalt 11 087 pensjoner i TKP, en økning på 125 fra året før. Økningen i pensjoner var beskjeden sammenlignet med tidligere år. Dette skyldes i hovedsak at et foretak, Tensio, flyttet til annen pensjonsleverandør i 2024. Utover det er bildet relativt likt med tidligere år. Det er en reduksjon i antallet AFP- og andre tidligpensjonister og en svak økning i utbetaling av andre pensjoner.

	2024	2023	2022	2021	2020
Alderspensjoner	6 923	6 796	6 343	6 051	5 738
AFP og tidligpensjoner	411	456	508	496	487
Uførepensjoner	2 723	2 691	2 662	2 588	2 448
Ektefellepensjoner	958	955	917	902	895
Barnepensjoner	72	64	56	56	60
Sum pensjoner	11 087	10 962	10 486	10 093	9 628

Figuren under viser utviklingen i antall medlemmer etter medlemsstatus og alder.



Premieinntekter

Arbeidsgivere og medlemmer betaler årlig inn pensjonspremie som dekker økningen i pensjonsforpliktelsene i tråd med forsikringsavtalen. Premiene er kjønns- og aldersnøytrale i samsvar med bestemmelsene i sentral generell særavtale (SGS). Tabellen under viser forfalt premie de siste fem år.

	2024	2023	2022	2021	2020
Forfalt premie (millioner kroner)	1 569	1 759	1 330	1 310	836

Arbeidstaker betaler en pensjonspremie på to prosent av lønn. Arbeidsgivers premie varierer fra år til år og består av flere elementer, se tabell øverst på neste side. Premieinntektene til pensjonskassen var på 1 569 millioner kroner i 2024 mot 1 759 millioner kroner i 2023.

Som tabellen øverst på neste side viser, er det stor variasjon i betalt premie. Reguleringspremien er det premieelementet som svinger mest fra år til år. Lavere pris- og lønnsvekst i 2024 enn i 2023 bidro til en nedgang i samlet premie i 2024. Alle andre premieelementer økte fra året før. Den jevne økningen i premie skyldes både at premie beregnes ut fra et stadig høyere lønnsnivå og at det kommer stadig flere medlemmer. Ikke-forsikringsbare ytelser økte betydelig sammenlignet med tidligere år. Dette er premie som finansierer ytelser der premien først kan beregnes etter at rettigheten har oppstått, slik som bruttogaranti på 66 prosent¹ av sluttlønn, tidligpensjon etter 85-årsregelen og såkalte gullenke- og gullenkemannspensjoner. Hovedårsaken til at ikke-forsikringsbare ytelser ble vesentlig høyere enn tidligere år skyldes at Statistisk Sentralbyrå har oppdatert sine prognoser for levealder som følge av økt dødelighet i 2022 og 2023. Prognosen viser at forventet levealder for befolkningen går ned. Det betyr at oppspart pensjonsbeholdning skal utbetales over færre år med høyere årlig utbetaling. I TKP sin tariff er det fortsatt uendret levealder. Dette gir økt behov for avsetning til premiereserve, fordi det beregnes økt utbetaling per år og samme forventet levealder som tidligere.

¹ Offentlig tjenestepensjon er en bruttoordning som garanterer et samlet pensjonsnivå fra folketrygden og tjenestepensjon på 66 prosent. Bruttogarantien gjelder for alle født i 1958 eller tidligere. Det vil si at pensjonen skal utgjøre 66 prosent av sluttlønnen hvis du har full opptjening i tjenestepensjonsordningen.

Premieelementer	2024	2023	2022	2021	2020
Medlemsinnskudd	130	123	114	109	104
Arbeidsgivers andel av ordinær premie	508	461	429	426	421
Ikke-forsikringsbare ytelser	166	13	120	65	68
AFP	106	104	98	91	84
Reguleringspremie	654	1055	565	615	140
Rentegarantipremie	5	4	4	4	18
Samlet premie	1 569	1 759	1 330	1 310	835

Pensjonsutbetalinger

Utbetalte pensjoner utgjorde 677 millioner kroner i 2024 mot 660 millioner kroner i 2023, det vil si en økning på 2,6 prosent. Den største andelen av utbetalingen går til alders- og uførepensjonister samt AFP med henholdsvis 415, 105 og 106 millioner kroner.

	2024	2023	2022	2021	2020
Alderspensjon	415	401	359	333	308
Uførepensjon	105	104	101	95	92
Ektefellepensjon	48	49	44	42	41
Barnpensjon	3	3	3	3	3
AFP	106	104	98	91	84
Utbetalt pensjoner	677	660	605	564	528

Uførhet og kostnader for pensjonskassen

TKP oppnådde et positivt utføreresultat i 2024. Det innebærer at avsetningene til forventede uførepensjoner i premietariffen for 2024 var høyere enn det faktiske behovet. Hovedårsaken til dette er en høyere reaktiveringsgrad enn forventet, som vil si at flere uføre har kommet tilbake i arbeid. Dette reflekteres også i utbetalingene av uførepensjon, som kun økte med én million kroner – fra 104 til 105 millioner kroner. Dette er en positiv utvikling.

Samtidig er det en utfordring at gjennomsnittsalderen for nye uføre fortsetter å falle og nå er under 49 år. For eksisterende uførepensjonister er gjennomsnittsalderen 54 år for kvinner og 56,4 år for menn. En lavere gjennomsnittsalder for nye uføre har betydelige økonomiske konsekvenser. Jo tidligere et medlem blir ufør, desto lengre periode må det utbetales uførepensjon, samtidig som innbetalingene fra både medlemmet og arbeidsgiver opphører tidligere enn forventet.

Uførekostnaden avhenger av flere faktorer, særlig uføregrad og alder ved uførhetens inntreden. For uføregrader over 50 prosent behandles saken av NAV, som også dekker hoveddelen av uførepensjonen. For uføregrader under 50 prosent behandles og utbetales pensjonen normalt kun av pensjonskassen, som tjenestepensjonsleverandør.

Ifølge NAV er det en økende andel unge uføre, noe som i fremtiden kan medføre høyere kostnader både for pensjonsordningene og samfunnet som helhet. Forebyggende tiltak og tilrettelegging på arbeidsplassen er viktige virkemidler for å redusere tilstrømmingen til uførepensjon.

Tabellen under viser antall uføre, gjennomsnittlig alder, gjennomsnittlig uføregrad og gjennomsnittlig utbetaling av uførepensjon.

Uføretype	Antall uføre	Gjennomsnittlig alder (år)	Gjennomsnittlig uføregrad	Gjennomsnittlig ytelse (kroner)
Uføregrad over 50 prosent				
Varig	1382	56,7	92 %	39 541
Midlertidig	790	50,1	88 %	15 409
Uføregrad under 50 prosent				
Midlertidig	551	54,4	32 %	44 144
Samlet	2723	54,3	78 %	33 588

4 Kapitalforvaltning

Inflasjonen falt i store deler av verden, og flere sentralbanker satte rentene ned i løpet av 2024. Forventninger om rentenedsettelse fra Norges Bank i starten av året, slo ikke til. Lange renter steg, og nivået på norsk 5 års rente endte året høyere enn det startet for fjerde år på rad. For 2024 ble fasiten en oppgang på 0,68 prosentpoeng, og bidro derfor negativt til avkastningen på obligasjoner.

2024 ble derimot et svært godt år for globale aksjer, og spesielt for de store amerikanske tek-selskapene. Verdensindeksen steg med 20,2 prosent i lokal valuta. Norske kroner svekket seg også noe i 2024, spesielt mot amerikanske dollar. Avkastningen på globale fond uten valutasikring ble derfor svært god. For norske aksjer ble 2024 også et godt år, hvor Oslo Børs fondsindeks (OSEFX) steg 11,3 prosent.

Mål og strategi

Formålet med kapitalforvaltningen er å oppnå best mulig avkastning over tid innenfor forsvarlige risikorammer, med rimelig hensyn til bærekraftsperspektivet, og innenfor det til enhver tid gjeldende regelverk.

Pensjonskassens forvaltning har et langsiktig perspektiv, og skal sikre utbetaling av pensjon til dagens pensjonister og aktive medlemmer langt fram i tid. En god og forutsigbar avkastning er også viktig for å redusere arbeidsgivernes pensjonskostnader. Kapitalforvaltningen skal ta hensyn til utviklingen av pensjonskassens forpliktelser over tid, pensjonskassens risikobærende evne og medlemmenes interesser.

Styret fastsetter årlig kapitalforvaltningsstrategien med klare rammer for pensjonskassens forvaltning. Pensjonskassen skal ha oversikt over, helhetlig styring av, og god kontroll over risikoer i kapitalforvaltningen. De risikoer pensjonskassen er eksponert for gjennom forvaltningen av porteføljen skal være forsvarlig sett i forhold til pensjonskassens ansvarlige kapital.

Aktivaallokering

Pensjonskassen hadde en aksjeandel på om lag 32 prosent i 2024. Dette nivået gir mulighet for deltagelse i verdiskapningen i både norsk og internasjonal økonomi, samtidig som soliditeten i pensjonskassen opprettholdes.

Over tid er valget av aktivasammensetning avgjørende for avkastningsresultatet. Dette gjelder spesielt aksjeandelen, som i stor grad bestemmes av størrelsen på den ansvarlige kapitalen. Strategisk aksjevekt var 30 prosent i 2024. Styret vurderer risikoprofilen som forsvarlig og om lag på linje med andre kommunale pensjonskasser.

TKPs totale aktivaallokering ved utgangen av de to siste årene vises i tabellen under.

Aktivaklasse	Prosent			
	Strategi	Ramme	2024	2023
Bank	5	1 - 10	4,5	4,4
Obligasjoner - omløp	28	30 - 50	29,9	33,3
Obligasjoner - amortisert kost	25	15 - 30	23,0	22,1
Sum rentebærende	58	53 - 66	57,3	59,8
Eiendom	12	10 - 15	10,7	9,7
Aksjer, herav	30	25 - 32	32,1	30,3
Norske aksjer	5	3 - 7	5,2	5,0
Internasjonale aksjer	20	16 - 24	21,8	19,8
Private equity	5	3 - 6	5,1	5,5
Sum	100,0		100,0	100,0

Forvaltningskapital

Den samlede forvaltningskapitalen ved utgangen av 2024 var 23 630 millioner kroner, en økning på 2 324 millioner kroner fra året før. Den betydelige veksten skyldes god avkastning og høyere innbetalt premie enn utbetalt premie.

Forvaltningskapitalen er delt mellom kollektivporteføljen (kundenenes pensjonsmidler) og selskapsporteføljen (pensjonskassens egne midler), som ble forvaltet i fellesskap gjennom 2024. TKP besluttet overgang fra felles forvaltning til separat forvaltning i en selskapsportefølje og en kollektivportefølje fra 31.12.2024. Aktivaallokeringen for hver av porteføljene ved utgangen av 2024 vises i tabellen under.

Aktivaklasse	Prosent	
	Kollektivporteføljen	Selskapsporteføljen
Bank	4,3	6,9
Obligasjoner - omløp	28,3	43,9
Obligasjoner - amortisert kost	24,2	10,8
Sum rentebærende	56,8	61,5
Eiendom	10,1	16,1
Aksjer, herav	33,0	22,3
Norske aksjer	5,4	3,2
Internasjonale aksjer	22,1	19,1
Private equity	5,6	0,0
Sum	100,0	100,0

Formålet med separat forvaltning er å tilpasse forvaltningen til ønsket avkastnings- og risikoprofil i hver av porteføljene. Den største forskjellen i aktivaallokeringen er lavere aksjeandel i selskapsporteføljen.

Avkastning

Pensjonskassens verdijusterte kapitalavkastning for 2024 var 9,2 prosent. Sterk avkastning i internasjonale aksjer og god avkastning i norske børsnoterte aksjer var de viktigste bidragsyterne. TKPs globale og norske portefølje av noterte aksjer ga henholdsvis 22,9 og 14,4 prosent avkastning. Omløpsobligasjoner fikk en avkastning på 4,1 prosent, mens obligasjoner til amortisert kost fikk en avkastning på 4,0 prosent. Eiendomsporteføljen steg i verdi og endte med en avkastning på 9,3 prosent. Unoterte aksjer (private equity) oppnådde en avkastning på 9,8 prosent.

Aktivaklasse	Prosent	
	2024	2023
Bankinnskudd	5,4	4,5
Omløpsobligasjoner	4,1	5,3
Obligasjoner til amortisert kost	4,0	3,9
Eiendom	9,3	-4,8
Norske aksjer	14,4	11,2
Internasjonale aksjer	22,9	22,1
Private equity	9,8	8,1
Verdijustert avkastning	9,2	7,3

Styret anser avkastningen i 2024 som god.

5 Samfunnsansvar

Samfunnsansvar innebærer en forpliktelse til å forstå hvordan vår virksomhet påvirker mennesker, miljø og samfunn. Pensjonskassen skal gi god informasjon og veiledning til medlemmene, samtidig som forvaltningen av pensjonsmidlene skal bidra til en bærekraftig utvikling og sikre stabile og forutsigbare pensjonskostnader for arbeidsgiverne. Målet er å oppnå best mulig risikojustert avkastning over tid.

Offentliggjøringsforordningen (SFDR) og rammeverket for bærekraftige investeringer stiller krav til åpenhet om hvordan bærekraft er integrert i forvaltningen av pensjonsmidlene. TKP etterlever kravene i artikkel 8 i SFDR, noe som innebærer krav til å offentliggjøre informasjon om bærekraft i kapitalforvaltningen. Dette inkluderer rapportering av relevante nøkkeltall på pensjonskassens hjemmeside og i årsrapporten. Årsrapporten inneholder et eget kapittel med bærekraftsrelatert informasjon om kapitalforvaltningen i TKP.

TKP anerkjenner at bærekraftig utvikling, både miljømessig og sosialt, er avgjørende for langsiktig verdiskaping. Bærekraftshensyn inngår i investeringsbeslutningene, og vurderes i sammenheng med avkastningsmål og risikostyring. Retningslinjene for ansvarlige investeringer sikter både mot å redusere bærekraftsrisiko og å bidra positivt til en mer bærekraftig økonomi. Som langsiktig investor ønsker pensjonskassen å støtte overgangen til et lavutslippssamfunn. TKP følger gitte grunnprinsipper og minimumskrav i forvaltningen. Dette innebærer blant annet at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsadferd, krav til eksterne forvaltere om transparens i forvaltningen og ekskluderingskriterier tilsvarende Statens Pensjonsfond Utland. Eventuelle avvik følges opp kvartalsvis.

For å gjennomføre vår bærekraftsrapportering er vi avhengig av at de selskapene vi investerer i, rapporterer gode bærekraftsdata. Så langt har vi god dekning på rapportering av våre aksjeinvesteringer. Vi har 98 prosent rapporteringsdekning i porteføljen for noterte aksjer. I renteporteføljen har vi god dekning på børsnoterte selskaper, men mangelfullt fra andre investeringer (blant annet kommuner).

6 Årets resultat

TKP fikk et positivt regnskapsresultat i 2024. TKP garanterer en årlig avkastning på minimum 2,28 prosent. Avkastningen endte på 9,2 prosent, betydelig høyere enn den garanterte avkastningen. Resultatet for kollektiv- og selskapsporteføljen er fordelt på følgende resultatelementer (tall i millioner kroner):

Resultatoversikt	2024	2023
Inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1762,4	1274,1
Garanterte renter	-362,1	-340,4
Avkastningsresultat	1400,3	933,7
Administrasjonspremie	45,7	43,5
Administrasjonskostnader	44,4	-38,6
Administrasjonsresultat	1,3	4,9
Risikoresultat	70,4	31,5
Rentegarantipremie	4,5	4,3
Resultat kollektivporteføljen før fordeling	1476,5	974,4
Avkastningsresultat overført til/fra bufferfondet	-697,9	-693,0
Avkastningsresultat overført til/fra premiefond	-700,0	-240,0
Risikoresultat overført til premiefond	-35,2	-15,7
Resultat kollektivporteføljen	43,4	25,7
Resultat selskapsporteføljen	181,6	128,3
Totalresultat før andre inntekter og kostnader	225,1	153,9

Avkastningsresultat

Avkastningsresultatet er lik avkastning fratrasket den årlige rentegarantien. Avkastningsresultatet for 2024 er 1400,3 millioner kroner, og det overføres 700 og 697,9 millioner kroner til henholdsvis premiefond og bufferfond. Bufferfondet øker fra 3 492 til 4 131 millioner kroner. Etter overføring fra årets avkastningsresultat utgjør bufferfondet i overkant av 24 prosent av summen av premiereserven og premiefondet, og tilsvarer om lag 11 års garantert rente.

Administrasjonsresultat

Administrasjonsresultatet er årets administrasjonsinntekter fratrasket årets kostnader. Administrasjonsresultatet for 2024 er 1,3 millioner kroner.

Samlede administrasjons- og driftskostnader er 45,3 millioner kroner inkludert forvaltningskostnader til selskapsporteføljen. Økningen i kostnader skyldes i hovedsak endret bemanning og engangskostnader knyttet til flytting. Administrasjons- og driftskostnadene utgjør 0,20 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital, samme nivå som i 2023.

Risikoresultat

Risikoresultatet viser om levealder, dødelighet og uførhet ble som forutsatt i premien som arbeidsgiver betaler. I et normalår vil man som følge av sikkerhetsmarginer i premien oppleve risikooverskudd. Risikoresultatet vil svinge fra år til år.

For 2024 fikk pensjonskassen et risikoresultat på 70,4 millioner kroner. Resultatet er positivt på overlevelse og uførhet og negativt på død. Det betyr at flere enn forventet døde, noe som gir lavere utbetaling av alderspensjon. Samtidig medfører flere døde høyere pensjonsutbetalinger til etterlatte ektefeller og barn enn forventet. Resultatet var positivt på uførhet (34,1 millioner kroner), og det betyr at uførheten har vært lavere enn antatt. Det er i hovedsak høyere reaktivering enn antatt som bidrar til det positive uføreresultatet. Av risikoresultatet overføres lovens maksimum på 35,2 millioner kroner til risikoutjevningfondet, og det samme beløpet overføres til kundenes premiefond.

Resultat selskapsporteføljen

Resultatet for selskapsporteføljen er 181,6 millioner kroner og består av selskapsporteføljens verdijusterte avkastning på 186,8 millioner kroner fratrasket renter på ansvarlig lån og forvaltningskostnader med 5,1 millioner kroner.

Pensjonsforpliktelser og avsetning til premiereserve

Premiereserven er en avsatt økonomisk reserve som skal finansiere fremtidige pensjonsforpliktelser. Brutto premiereserve har økt fra 15 159 millioner kroner ved utgangen av 2023 til 16 067 millioner kroner ved utgangen av 2024, som gir en økt avsetning i det forsikringstekniske regnskapet på 908 millioner kroner.

I brutto premiereserve inngår erstatningsavsetningen med 152 millioner kroner som vurderes å være tilstrekkelig. Erstatningsavsetningen, som er uendret fra 2023, gjelder både inntrådte, ikke rapporterte erstatningsmessige hendelser og rapporterte, ikke oppgjorte erstatningsmessige hendelser. Administrasjonsreserven inngår også i brutto premiereserve med 464 millioner kroner, og tilsvarer 3,0 prosent av netto premiereserve. Administrasjonsreserven anses å være tilstrekkelig. Administrasjonsreserven er ment å dekke administrasjonskostnader i pensjonskassens restlevetid dersom pensjonskassen skulle avvikes.

Premiefond

Ved utgangen av året utgjør det samlede premiefondet 1 020 millioner kroner, en økning på 425 millioner kroner fra året før. Premiefondet er i 2024 tilført renter med 10,8 millioner kroner og belastet med 113,8 millioner kroner som følge av avregninger av premie.

Overføring til premiefondet fra risikoresultatet er 35,2 millioner kroner og fra avkastningsresultatet er det overført 700 millioner kroner.

Arbeidsgiverne har dekket 204,2 millioner kroner av årets premie ved bruk av premiefondet. Trondheim kommunes andel av premiefondet er 937 millioner kroner, resten tilhører øvrige arbeidsgivere.

Tilførsel av egenkapital og premie for avkastningsgaranti

TKP tilføres årlig egenkapital fra arbeidsgiverne. Egenkapitaltilførselen utgjør 0,49 prosent av TKPs samlede premiereserve som tilsvarte 72,6 millioner kroner i 2024.

Premie for avkastningsgaranti utgjør 4,5 millioner kroner i 2024 og er godtgjørelse som følge av at TKP garanterer en avkastning på premiereserven og premiefondet. Gjennomsnittlig garantert avkast-

ning på premiereserven er 2,28 prosent ved årsskiftet. Rentegarantipremien kan variere betydelig fra år til år avhengig av størrelsen på relevant bufferkapital, rentenivå og aktivasammensetning. Dette medfører at en betydelig del av markedsrisikoen på plasseringene i verdipapirmarkedet samt renterisikoen på forpliktelsene er overført til arbeidsgiverne.

Kontantstrøm

Netto kontantstrøm fra drift av pensjonsvirksomheten utgjorde 224,2 millioner kroner, kontantstrømmene fra finansielle eiendeler er -108,6 millioner kroner, og kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter er 68,4 millioner kroner. Bankinnskudd økte dermed fra 880,3 millioner kroner til 1 064,3 millioner kroner i løpet av 2024.

7 Disponering av årets resultat

Årets samlede resultat, etter andre inntekter og kostnader, utgjør 226,2 millioner kroner og overføres til risikoutjevningsfondet med 37,6 millioner kroner og annen opptjent egenkapital med 188,6 millioner kroner.

8 Risikostyring, internkontroll og finansiell soliditet

Pensjonskassen har konsesjon som pensjonsleverandør for Trondheim kommune og 25 andre arbeidsgivere. Det innebærer å forvalte pensjonsordningen og sikre at pensjonskassen har tilstrekkelige midler til å utbetale pensjon i tråd med rettighetene til medlemmene. Dette krever et godt kvalitetssystem.

Risikostyring og internkontroll

TKP har et godt rammeverk for risikostyring og internkontroll i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, inkludert forskrift om risikostyring og internkontroll. Systemet er utformet for å identifisere, vurdere og håndtere risikoer som kan påvirke pensjonskassens evne til å oppfylle forpliktelsene overfor medlemmene.

I tråd med regelverket gjennomfører pensjonskassen regelmessig egenvurdering av risiko og kapitalbehov (ORA). Disse vurderingene sikrer at vi har hensiktsmessige systemer for risikostyring og at skriftlige retningslinjer dekker alle deler av virksomheten.

Styret evaluerer årlig sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til risikostyring og internkontroll, i samsvar med forskrift om pensjonsforetak § 23. Denne evalueringen sikrer at vi opprettholder høy standard i vår virksomhetsstyring og etterlever regulatoriske krav.

Vi har etablert klare roller og ansvarsområder for risikostyring og internkontroll. Dette inkluderer en uavhengig risikostyringsfunksjon som overvåker og rapporterer om risikoeksponeringer, en aktuarfunksjon som påser at forsikringsmessige avsetninger er tilstrekkelige og en internrevisor. Internrevisjonen foretar uavhengige vurderinger og tester av vesentlige finansielle, forsikringsmessige og operasjonelle risikoer i driften av pensjonskassen. Internkontrollen ble vurdert som tilfredsstillende i 2024. I tillegg til nøkkelfunksjonene har pensjonskassen en juridisk leder som gir juridisk rådgivning internt og sikrer oppfølgingen av lover, forskrifter og interne retningslinjer.

Rammeverket for risikostyring og internkontroll er under stadig utbedring for å møte endringer i eksterne krav og endringer i interne prosedyrer. De styrende dokumentene vedtas årlig av styret.

Pensjonskassen håndterer personopplysninger, inkludert sensitiv informasjon, og har som mål å sikre konfidensialitet samtidig som tilgjengelighet ved saksbehandling opprettholdes. Behandlingen av personopplysninger følger kravene i Lov om behandling av personopplysninger, både internt og eksternt gjennom databehandleravtaler med leverandører.

Alle ansatte og styremedlemmer i TKP mottar kun fast avlønning, uten avtaler om bonus, overskuddsdeling eller variable elementer i godtgjørelsen. Godtgjørelsesstrategien gjelder også ved utkontraktering av tjenester, og honorarstrukturen er uavhengig av pensjonskassens resultater.

Gjennom disse tiltakene opprettholder TKP en robust risikostyrings- og internkontrollprosess som sikrer finansiell stabilitet og beskytter medlemmenes interesser.

Finansiell risiko og soliditet

Pensjonskassens finansielle risiko er i hovedsak knyttet til evnen til å oppfylle den årlige avkastningsgarantien både på kort og lang sikt. For å sikre dette investeres kapitalen i verdipapirer og andre eien-deler som balanserer avkastning og risiko på en forsvarlig måte. Kapitalforvaltningsstrategien fastsetter retningslinjer for aktivaallokering, samt håndtering av kredittrisiko, renterisiko og valutarisiko.

Målet er å oppnå høyest mulig avkastning innenfor rammen av pensjonskassens risikobærende evne. Risikoeksponeringen tilpasses løpende for å ivareta soliditeten. Styret behandler årlig kapitalforvalt-ningsstrategien i tre møter, der vurdering av risikobærende evne og aktivaallokering står sentralt.

En særlig viktig risikofaktor for pensjonskassen er markedsrisikoen, som er risikoen for verdifall som følge av ugunstige markedsbevegelser. Dette inkluderer betydelige fall i aksjemarkedet, kurstap i rente-porteføljen, valutakurstap eller prisnedgang i eiendomsmarkedet. Kapitalforvaltningsstrategien er tilpasset styrets fastsatte risikotoleranse.

Finansiell risikostyring

Pensjonskassens evne til å ta risiko avhenger av hvor mye ansvarlig kapital pensjonskassen har. Ett av risikomålene som benyttes er solvenskapitaldekning. Denne beregnes i samsvar med det forenklete solvenskapitalkravet. Ved utgangen av 2024 er TKP sin soliditet god og den gir akseptabel handlefrihet i kapitalforvaltningen.

Solvenskapitaldekning	2024	2023
Markedsrisiko	4 541	3 889
Livsforsikringsrisiko	870	875
Motpartsrisiko	41	59
Diversifiseringseffekter	-608	-611
Kapitalkrav før operasjonell risiko	4 844	4 212
Operasjonell risiko	91	82
Justering utsatt skatt	-740	-644
Forenklet solvenskapitalkrav	4 195	3 649
Ansvarlig kapital	7 267	6 414
Solvenskapitaldekning	173 %	176 %

Solvenskapitaldekningen ved årsskiftet er 173 prosent, marginalt lavere enn ved utgangen av 2023. Økt aksjeandel bidro til økt markedsrisiko i 2024, sammenlignet med 2023. Økningen i ansvarlig kapital i 2024 er hovedsakelig en følge av god avkastning, hvor halvparten ble overført til bufferfondet. Supplerende sensitivitetsanalyser viser at soliditeten er god.

9 Fremtidsutsikter

Pensjonskassen har et solid økonomisk fundament og god risikostyring. Styret vurderer at den finansielle stillingen gir et godt grunnlag for å håndtere svingninger i finansmarkedet. Målet er å sikre stabilitet og langsiktig god utvikling i pensjonskassen.

Den gode avkastningen i 2024 har styrket pensjonskassens finansielle soliditet. Utsiktene for 2025 avhenger av flere faktorer, blant annet utviklingen i aksje- og rentemarkedet. Økonomer forventer moderat økonomisk vekst og fortsatt økt inntjening på selskapsnivå. Finansmarkedet preges imidlertid av høye verdsettelse og lave kredittpåslag, som kan gi rom for negative overraskelser. Geopolitisk uro er en vedvarende risikofaktor. Usikkerhet knyttet til internasjonal handelspolitikk og potensielle økninger i tollsatser, kan få konsekvenser for global vekst og norsk økonomi. I tillegg kan eventuelt høyere inflasjon være krevende, både i form av kurstap på pensjonskassens renteinvesteringer og økt reguleringspremie for arbeidsgiverne.

Pensjonskassen viderefører arbeidet med å sikre en effektiv og velfungerende pensjonsforvaltning. Innføringen av ny offentlig tjenstepensjonsordning i 2020 har fått stor betydning for medlemmer født i 1963 og senere. Hovedtrekkene i den nye tjenstepensjonsordningen er nå klar. De første som kan ta ut ny livsvarig AFP etter den nye ordningen blir pensjonister i 2025. Det er fortsatt uklarer knyttet til regelverk for tidligpensjon (tidligere særalderspensjon). Dette regelverket kommer imidlertid ikke til anvendelse for pensjonister i inneværende år.

Nye pensjonsregler krever utvikling av ny programvare for beregning av pensjonsrettigheter. Digitalisering og systemutvikling er sentrale satsingsområder. Det nye pensjonssystemet som planlegges innført i 2025, vil bidra til mer effektiv saksbehandling og bedre informasjon til medlemmene. Styret vurderer dette som en nødvendig modernisering for å imøtekomme fremtidige krav og forventninger.

Videre skjerpes kravene til bærekraftsrapportering og ansvarlige investeringer. Pensjonskassen må sikre at investeringsstrategien er i tråd med miljømessige og samfunnsmessige hensyn, samtidig som den ivaretar god avkastning og risikostyring. Dette stiller større krav til dokumentasjon og vurdering av investeringene.

Strengere regulatoriske krav, særlig innen IKT-sikkerhet, gjør at pensjonskassen må sikre god beredskap og internkontroll. Styret har vedtatt en beredskapsstrategi for å sikre at pensjonskassen er rustet mot digitale trusler og andre uforutsette hendelser.

Styret mener at pensjonskassen har et godt grunnlag for å være den foretrukne pensjonskassen for Trondheim kommune og tilhørende foretak. God dialog og åpenhet mot arbeidsgiverne er viktig for å øke arbeidsgivers kompetanse om pensjon og sikre kvalitet i leveransen av pensjonstjenester.

Styret vil fortsette å følge utviklingen i finansmarkedet og innenfor pensjonsområdet og sikre at pensjonskassen er godt posisjonert for fremtidige utfordringer. Samarbeidet med arbeidsgivere og medlemmer er viktig, og styret vil arbeide for at pensjonskassen fortsetter å levere gode tjenester.

Avslutningsvis vil styret takke alle ansatte for innsatsen i 2024. Styret takker også Trondheim kommune, andre kunder og interessenter for et godt samarbeid gjennom året.

Trondheim, 24.3.2025
Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik
Styremedlem

Kjersti Aas
Styremedlem

Ferhat Güven
Styremedlem

Hege Rovik
Styremedlem

Roger Mogseth
Styremedlem

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

Dette dokumentet er elektronisk signert.

RESULTATREGNSKAP (1 000 kr)					
Note			TEKNISK REGNSKAP	2024	2023
	1.		Premieinntekter		
20		1.1	Forfalte premier, brutto	1 568 962	1 759 395
28		1.2	Avgitte gjenforsikringspremier	-265	-196
16		1.3	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	0	0
			Sum premieinntekter for egen regning	1 568 697	1 759 198
1	2.		Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		
		2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	499 412	428 705
23		2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	22 217	21 438
		2.4	Verdiendringer på investeringer	1 028 442	628 695
		2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	212 920	195 254
			Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	1 762 991	1 274 093
	5.		Pensjoner mv.		
		5.1	Utbetalte pensjoner mv		
7			5.1.1 Brutto	-677 327	-660 104
			Gjenforsikringsandel av utbetalte pensjoner		
16		5.2	Overføring av premiereserve, pensjonskapital mv. og bufferfond til andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	-272 880	0
			Sum pensjoner mv.	-950 207	-660 104
8	6.		Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatt forpliktelser		
		6.1	Endring i premiereserve mv.		
			6.1.1 Endring i premiereserve mv., brutto	-907 969	-1 352 302
15,16		6.2	Endring i bufferfond	-639 089	-692 992
		6.3	Endring i premiefond, innskuddsfond, og fond for regulering av pensjoner mv.	-10 820	-7 879
16		6.4	Overføring av bufferfond fra andre forsikringsselskaper/ pensjonsforetak	0	0
			Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 557 878	-2 053 173
	8.		Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		
8,15		8.1	Overskudd på avkastningsresultatet	-700 000	-240 000
8,15		8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-35 178	-15 743
			Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-735 178	-255 743
11,12	9.		Forsikringsrelaterte driftskostnader		
		9.1	Forvaltningskostnader	-8 881	-7 518
13		9.2	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	-35 519	-31 128
15			Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	-44 400	-38 646
	10.		Andre forsikringsrelaterte kostnader	-611	0
15	11.		Resultat av teknisk regnskap	43 413	25 625

Note		IKKE-TEKNISK REGNSKAP	2024	2023
1	12.	Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		
	12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	52 913	44 845
23	12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2 354	2 243
	12.4	Verdiendringer på investeringer	108 963	65 765
	12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer	22 559	20 425
		Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	186 789	133 278
	13.	Andre inntekter		
	14.	Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		
11,12	14.1	Forvaltningskostnader	-941	-786
27	14.2	Andre kostnader (renter ansvarlig lån)	-4 200	-4 200
		Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen	-5 141	-4 986
	15.	Resultat av ikke-teknisk regnskap	181 648	128 292
	16.	Resultat før skattekostnader	225 061	153 917
14	17.	Skattekostnader	0	0
	18.	Resultat før andre inntekter og kostnader	225 061	153 917
	19.	Andre inntekter og kostnader		
	19.1	Andre inntekter og kostnader som ikke blir omklassifisert til resultatet		
11	19.1.2	Estimatendringer knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger	1 164	5 518
	20.	TOTALRESULTAT	226 225	159 434
		Disponering:		
		Til/fra risikoutjevningfond - avkastning	-2 412	-711
		Til/fra risikoutjevningfond - risikoresultatet	-35 178	-15 743
		Til/fra opptjent egenkapital	-236 874	-78 748
		Til/fra opptjent egenkapital (urealiserte kursgevinster på verdipapirer)	48 240	-64 232
		Sum disponeringer	-226 225	-159 434

BALANSE (i 1000 kr)					
Note			EIENDELER	2024	2023
			EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		
	2.		Investeringer		
		2.1.	Bygninger og andre faste eiendommer		
23		2.2.1	Investeringseiendommer	366 028	31 776
		2.3.	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
5,24		2.3.1	Rentebærende verdipapirer	244 535	446 297
22		2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
4		2.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	505 376	765 701
5,25		2.4.2	Rentebærende verdipapirer	995 166	670 996
3		2.4.3	Utlån og fordringer	140 079	91 680
26		2.4.4	Finansielle derivater	0	6 194
			Sum investeringer	2 251 183	2 012 643
	3.		Fordringer		
2		3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter	0	791
6		3.2	Andre fordringer	16 860	0
			Sum fordringer	16 860	791
			Sum eiendeler i selskapsporteføljen	2 268 044	2 013 434
			EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN		
	6.		Investeringer i kollektivporteføljen		
		6.1	Bygninger og andre faste eiendommer		
23		6.1.1	Investeringseiendommer	0	304 479
		6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		
24		6.3.1	Rentebærende verdipapirer	5 151 876	4 276 425
2		6.3.2	Utlån og fordringer	42 856	7 581
22		6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		
4		6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	9 110 360	7 336 952
25		6.4.2	Rentebærende verdipapirer	6 040 889	6 429 487
3		6.4.3	Utlån og fordringer	1 016 077	878 478
26		6.4.4	Finansielle derivater	0	59 346
			Sum investeringer i kollektivporteføljen	21 362 058	19 292 749
			Sum eiendeler i kundeporteføljene	21 362 058	19 292 749
			SUM EIENDELER	23 630 102	21 306 183

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER				2024	2023
	10.		Innskutt egenkapital		
29			Innskutt egenkapital	1 499 039	1 426 417
			Sum innskutt egenkapital	1 499 039	1 426 417
	11.		Opptjent egenkapital		
		11.1	Risikutjevningssfond	63 809	26 219
		11.2	Annen opptjent egenkapital		
			Realisert opptjent egenkapital	466 762	229 889
			Urealiserte gevinster på verdipapirer	201 667	249 907
			Sum opptjent egenkapital	732 239	506 014
	12.		Ansvarlig lånekapital mv.		
27		12.1	Evigvarende ansvarlig lånekapital	100 575	100 575
			Sum ansvarlig lånekapital mv.	100 575	100 575
8,9,16	13.		Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		
		13.1	Premiereserve	16 066 957	15 158 988
		13.2	Bufferfond	4 131 212	3 492 124
		13.3	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	1 020 074	595 586
			Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	21 218 244	19 246 697
	15.		Avsetninger for forpliktelser		
11		15.1	Pensjonsforpliktelser og lignende	5 760	6 392
13,14		15.2	Forpliktelser ved skatt	0	0
			Sum avsetninger og forpliktelser	5 760	6 392
	16.		Forpliktelser		
22,26		16.1	Finansielle derivater	30 765	0
6		16.3	Andre forpliktelser	43 480	20 087
			Sum forpliktelser	74 245	20 087
			SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER	23 630 102	21 306 183
17			POSTER UTENOM BALANSEN		

Trondheim, 24.3.2025
Styret i Trondheim kommunale pensjonskasse

Ida Espolin Johnson
Styreleder

Svein Sivertsen
Nestleder

Ragnar Torvik
Styremedlem

Kjersti Aas
Styremedlem

Ferhat Güven
Styremedlem

Hege Rovik
Styremedlem

Roger Mogseth
Styremedlem

Hilde Aunvåg
Adm. direktør

Dette dokumentet er elektronisk signert.

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITAL (1 000 KR)					
	Innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Total egenkapital *
		Risiko-utjevning-fond	Annen opptjent egenkapital	Urealiserte gevinster	
Egenkapital 31.12.2022	1 360 423	9 764	151 141	185 675	1 707 003
Kapitalinnskudd 2023	65 944				65 944
Årets resultat 2023		16 455	78 748	64 232	159 435
Egenkapital 31.12.2023	1 426 417	26 219	229 889	249 907	1 932 432
Kapitalinnskudd 2024	72 622				72 622
Årets resultat 2024		37 591	236 874	-48 240	226 225
Egenkapital 31.12.2024	1 499 039	63 810	466 763	201 667	2 231 279

* Inkl. risikoutjevningfond som kun kan benyttes til å dekke negativt risikoresultat

KONTANTSTRØMOPPSTILLING (1 000 KR)	2024	2023
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:		
Innbetalte premier/premiefondsmidler	1 216 513	1 627 699
Utbetalte pensjoner	-679 073	-658 659
Flytting av pensjonsordning	-274 391	0
Utbetalinger til andre leverandører av varer og tjenester, skatter	-14 394	-13 510
Utbetalinger til ansatte, arbeidsgiveravgift m.v.	-24 444	-23 664
Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	224 211	931 866
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIELLE EIENDELER:		
Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	284 110	867 669
Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	-426 609	-704 307
Innbetaling ved innfrielse og salg av obligasjoner, sertifikater m.v	2 861 893	2 054 549
Utbetaling ved kjøp av obligasjoner, sertifikater m.v	-3 386 412	-3 032 914
Innbetaling (utbetaling) ved realisasjon av finansielle derivater	1 738	-98 559
Innbetalinger fra bygninger	24 571	23 680
Innbetaling av renter	438 009	350 518
Innbetaling av utbytte	94 112	85 421
Netto kontantstrøm fra finansielle eiendeler	-108 587	-453 943
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:		
Utbetaling av renter på ansvarlig lånekapital	-4 200	-4 200
Innbetaling av kjernekapitalinnskudd	72 622	66 037
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	68 422	61 837
Netto endring kasse og bank	184 046	539 760
Beholdning kasse og bank pr 01.01.	880 280	340 519
Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12	1 064 326	880 280



Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Nedenfor følger en beskrivelse av rammeverk, regnskapsprinsipper, oppstillinger og opplysninger som er benyttet i årsregnskapet for 2024. Det bekreftes at disse anses å være i samsvar med regnskapslovens overordnede kvalitative krav til rettviseende bilde.

Rammeverk

Årsregnskapet er avlagt i henhold til Lov om årsregnskap og Forskrift om årsregnskap for pensjonskasser av 20. desember 2011. Årsregnskapsforskriften er tilpasset de internasjonale regnskapsstandardene (IFRS). Ettersom pensjonskassen ikke inngår i et IFRS-konsern har pensjonskassen en utvidet adgang til å fravike måle- og innregningsregler i IFRS, jf. årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak § 3-1.

De sentrale IFRS-standardene som er gjeldende for pensjonskassen er:

- IAS 19: Ytelser til ansatte
- IAS 40: Investerings eiendom
- IFRS 9: Finansielle instrumenter
- IFRS 13: Måling av virkelig verdi

Oppstillingsplan og innhold i resultat og balanse

Resultatregnskapet består av teknisk regnskap og ikke-teknisk regnskap. Teknisk regnskap viser hvordan årets virksomhet fremstår basert på kontraktene med forsikringstakerne, herunder forhånds-utskrevne premier og avkastningsgaranti. I teknisk regnskap inngår elementene avkastningsresultat, risikoresultat og administrasjonsresultat. I tillegg inngår tilordningen eller dekningen av resultat-elementene overfor kundene. Ikke-teknisk resultat viser i hovedsak avkastningen av pensjonskassens midler (selskapsporteføljen) og kostnadene som gjelder selskapsporteføljen.

I kollektiv ytelsespensjon er prinsippene for tilordning eller dekning av resultatelementene følgende: Positivt avkastningsresultat (verdijustert avkastning utover den garanterte renten) går til kundene. Likeså går positivt risikoresultat, etter eventuelt tilføring til risikoutjevningssfond (maksimum 50 prosent), til kundene. Administrasjonsresultatet, negativt risikoresultat som ikke dekkes av risikoutjevningssfond, og negativt avkastningsresultat som ikke dekkes av bufferfondet, tilfaller eller dekkes i sin helhet av pensjonskassen. Sammen med rentegarantipremie, avkastning på selskapsporteføljen og skatt mv., utgjør dette regnskapets totalresultat.

I tråd med Forsikringsvirksomhetsloven er pensjonskassens forvaltningskapital delt i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen er den delen av forvaltningskapitalen som motsvarer de forsikringsmessige avsetninger til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlige kapital.

Forvaltning og regnskapsføring av finansaktiva

TKP har gjennomført overgang fra felles til separat forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen fra årsskiftet. Fordelingen av eksisterende eiendeler på de to porteføljene er iverksatt per 31.12.2024, og alle finansielle plasseringer er fordelt til en av de to porteføljene. Som følge av omfordelingen av eiendeler ble det en reduksjon av urealiserte gevinster i selskapsporteføljen tilsvarende 157,2 millioner kroner. Dette blir da en regnskapsmessig realisasjon i selskapsporteføljen. Realisasjon i selskapsporteføljen er ikke bokført, men tatt med i beregningen av betalbar skatt.

Det var felles forvaltning av midlene i begge porteføljene gjennom hele 2024. Avkastningen er fordelt mellom porteføljene etter den forholdsmessige andelen til kollektiv- og selskapsporteføljen. Beregningene gjøres kvartalsvis for å sikre at kapitalbevegelser og bevegelser i forsikringstekniske avsetninger ved flytting blir hensyntatt i fordeling av avkastning. Fordelingen av de finansielle eiendelene ved utgangen av 2023, og avkastningen mellom porteføljene i 2024 og 2023 er slik:

	2024		2023	
	Resultat	Balanse	Resultat	Balanse
Selskapsportefølje	9,58 %		9,47 %	9,45 %
Kollektivportefølje	90,42 %		90,53 %	90,55 %

Pensjonskassens pristariff for kapitalforvaltning inkluderer ikke forvaltningskostnader i fondsandeler. Dette skyldes at bokførte inntekter fra investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, det vil si etter fradrag for forvaltningskostnader. Finanstilsynet mener at forvaltningshonorar i fond skal bruttoføres og inkluderes i premietariffen for administrasjonskostnader, og ikke redusere avkastningsresultatet. Finansdepartementet har kommet til at Finanstilsynet ikke har rettslig grunnlag i forsikringsvirksomhetsloven til å pålegge bruttoføring, og nettoføring er dermed en opsjon. Etter oppdrag fra Finansdepartementet har Finanstilsynet i desember 2023 utarbeidet utkast til høringsnotat der det argumenteres for innføring av obligatorisk bruttoføring av forvaltningskostnader for kollektivmidler investert i fond. Forslaget er p.t. ikke sendt på høring av Finansdepartementet.

Pensjonskassen har tatt i bruk finansielle derivater i kapitalforvaltningen. Finansielle derivater benyttes utelukkende for å redusere eller avdekke valutarisiko, jf. forskrift om pensjonsforetak § 20.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter skal klassifiseres, måles (verdsettes) og innregnes i samsvar med IFRS 9 og årsregnskapsforskriftens § 3-3.

Innregning og fraregning

Finansielle instrumenter balanseføres på det tidspunktet TKP blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Ordinære kjøp og salg av investeringer regnskapsføres på avtaletidspunktet. Finansielle eiendeler fjernes fra balansen når rettighetene til å motta kontantstrømmer fra investeringen opphører eller når disse rettighetene er blitt overført, og foretaket i hovedsak har overført risiko og hele gevinstpotensialet ved eierskapet.

Klassifisering og etterfølgende måling

Finansielle eiendeler skal etter IFRS 9 klassifiseres i følgende kategorier:

- Amortisert kost
- Virkelig verdi med verdiendring over resultat
- Virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat

Målekategori bestemmes ved første gangs innregning. TKP har ingen finansielle eiendeler som vurderes til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat.

Derivater og egenkapitalinstrumenter inklusive aksjefond

I henhold til IFRS 9 skal derivater innregnes til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Sikringsbokføring er ikke aktuelt for TKP siden de posisjonene som derivatene skal sikre også måles til virkelig verdi. Egenkapitalinstrumenter skal som hovedregel måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. I TKP er alle egenkapitalinstrumenter målt til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

Gjeldsinstrumenter

Gjeldsinstrumenter kan enten klassifiseres og vurderes til virkelig verdi over resultatet, eller klassifiseres og vurderes til amortisert kost. Klassifiseringen og tydeliggjøringen av formålet med obligasjonsinvesteringen foretas på kjøpstidspunktet. I tråd med TKPs virksomhetsmodell består obligasjonsporteføljen av to delporteføljer. I den ene delporteføljen er formålet å oppnå fortjeneste ved salg med verdivurdering til virkelig verdi over resultatet. Den andre delporteføljen vurderes til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Over- og underkurs ved anskaffelsen amortiseres over obligasjonens gjenværende løpetid.

For å kunne måles til amortisert kost må gjeldsinstrumenter oppfylle begge kriterier nedenfor:

- Kontraktsvilkårene for den finansielle eiendelen fører på bestemte tidspunkter til kontantstrømmer som utelukkende er betaling av avdrag og renter på utestående hovedstol (kontantstrømskriteriet).
- Den finansielle eiendelen innehas i en virksomhetsmodell hvis formål er å holde finansielle eiendeler for å motta kontraktsregulerte kontantstrømmer (forretningsmodellkriteriet).

Kontantstrømskriteriet

Ved vurdering av om de kontraktsmessige pengestrømmer utelukkende er betaling av renter og hovedstol, vurderer pensjonskassen kontraktsbetingelsene i instrumentet. Dette inkluderer om det er klausuler i kontrakten som kan endre tidspunkt eller størrelse av kontraktsmessige kontantstrømmer slik at gjeldsinstrumentet ikke vil oppfylle denne betingelsen. Dersom SPPI-testen («Solely Payment of Principal and Interest») er oppfylt er kontantstrømskriteriet bestått.

Forretningsmodellkriteriet

Pensjonskassen forvalter de eiendelene som holdes i porteføljen, for å motta disse kontraktsregulerte kontantstrømmene. Dette utelukker ikke at pensjonskassen unntaksvis kan selge gjeldsinstrumenter som følge av økning i kreditt risikoen, økt kredittkonsentrasjonsrisiko mv.

Tapsavsetninger

Implementeringen av IFRS 9 innebærer en ny nedskrivningsmodell for gjeldsinstrumenter målt til amortisert kost. Tapsavsetningene skal etter den nye standarden innregnes etter forventet kredittap. Tapsestimatene beregnes basert på enten 12 måneders eller livslang sannsynlighet for mislighold («probability of default - PD»), tap ved mislighold («loss given default - LGD») og eksponering ved mislighold («exposure at default- EAD»).

Trinn 1: Ved førstegangsinnregning, og dersom kredittrisikoen ikke har økt betydelig, skal avsetningen tilsvare forventet tap over de neste 12 måneder

Trinn 2: Forventet tap over hele levetiden for eiendeler som har hatt vesentlig økning i kredittrisikoen siden førstegangsinnregning, men ingen objektive tap.

Trinn 3: Forventet tap for resten av levetiden for eiendeler som har objektive bevis på tap

Tapsavsetningen er lik eksponering ved mislighold x sannsynlighet for tap x tap ved mislighold (EAD x PD x LGD).

Forsikringsmessige avsetninger

Premiereserven er den forsikringstekniske kontantverdien av opptjente pensjonsrettigheter på beregningstidspunktet. Beregningen foretas av pensjonskassens aktuar.

For dødelighet og sivilstandselementer benyttes det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget K2013, fastsatt av Finanstilsynet med utgangspunkt i en utredning fra Finans Norge frem til 31.12.2020. Ny dødelighetstariff K2021_KLP ble innført fra 31.12.2020. Denne tariffen tar utgangspunkt i K2013 fastsatt av Finanstilsynet, men med en sterkere levealdersforbedring for menn.

Fra 1. januar 2015 benyttes uføretariffen (KFSU2015) basert på uføreerfaringene i årene 2011-2013 i pensjonskasser med KLP Forsikringsservice som aktuar.

I premiereserven er det inkludert avsetning for administrasjonsreserve. Fra og med utgangen av 2018 utgjør administrasjonsreserven 3,0 prosent av premiereserven.

Det er foretatt en egen erstatningsavsetning for inntrufne forsikringstilfeller som ennå ikke er oppgjort (inkl. karensavsetning for uførerisiko), såkalte IBNR/RBNS-avsetninger. Avsetningen utgjør om lag 1,0 prosent av premiereserven ved utgangen av 2024, og vurderes til å være tilstrekkelig.

Risikoutjevningfond

Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 prosent av dette avsettes til risikoutjevningfondet. Dette fondet kan benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Risikoutjevningfondet klassifiseres som egenkapital, men henføres til kollektivporteføljen.

Premier og refusjoner for avtalefestet pensjon (AFP)

Pensjonskassens styre fastsetter årlig den forsikringsteknisk beregnede premiesatsen i pensjonsordningen etter anbefaling fra aktuar. Premien består av den såkalte normalpremien, premie for administrasjon samt tilskudd til «ikke-forsikringsbare ytelser» (avgang etter 85-års regelen, brutto-garanti m.v.) I tillegg fastsettes en premie for at pensjonskassen garanterer beregningsgrunnlagets gjennomsnittlige rente (rentegarantipremie). Reguleringspremien dekker oppreguleringen i løpet av året av opptjente pensjonsrettigheter og løpende pensjoner som følge av lønnsvekst og økningen i folketrygdens grunnbeløp (G). Den foreløpige reguleringspremien faktureres medio regnskapsåret, og endelig avregning mot arbeidsgiverne foretas året etter.

Avtalefestet pensjon (AFP) for personer mellom 62 og 65 år i henhold til sentral generell særavtale (SGS 2020), er ikke en forsikret ytelse. Pensjonskassen administrerer ordningen, og de respektive arbeidsgiverne refunderer løpende de faktiske utbetalingene. AFP etter fylte 65 år er en 100 prosent utjevningsordning for arbeidsgivere med aktive medlemmer i pensjonsordningen, jf. SGS 2020 og forsikringsvilkårene. Arbeidsgiverne refunderer dermed alle faktiske utbetalinger til AFP mellom 62 og 67 år.

Bruttopremier inntektsføres med de beløp som er opptjent i året. Avgitt (betalt) gjenforsikringspremie vises som egen linje i resultatregnskapet.

Pensjonsforpliktelser egne ansatte

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen er ytelsesbasert i henhold til SGS 2020, og tilfredsstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonskostnadene er behandlet i samsvar med IAS 19.

Regnskapsmessig forpliktelse for ytelsesordninger er nåverdien av forpliktelser på balansedagen, med fradrag for virkelig verdi av pensjonsmidlene. Bruttoforpliknelsen er beregnet med lineærmetoden. Bruttoforpliknelsen diskonteres til nåverdi ved bruk av rentene for høykvalitetsobligasjoner. Gevinster og tap som oppstår ved rekalkulering av forpliknelsen som følge av erfaringsavvik og endringer i aktuariemessige forutsetninger føres mot egenkapitalen via utvidet resultat (andre inntekter og kostnader) i perioden de oppstår. Virkningen av endringer i ordningens ytelser resultatføres umiddelbart. I den påløpte forpliknelsen inngår fremtidige AFP-ytelser. Det er videre gjort påslag for arbeidsgiveravgift.

Ordningen er en flerforetaksordning, hvilket innebærer at den forsikringstekniske risikoen er fordelt mellom alle arbeidsgivere som deltar i ordningen. De økonomiske og aktuariemessige forutsetninger som ligger til grunn for beregningen av netto pensjonsforpliktelse baserer seg derfor på de forutsetninger som er representative for hele fellesskapet i TKP.

Skatt

Pensjonskasser skattlegges etter samme regelverk som for livsforsikringsselskaper. Formuesskatt til staten utgjør 0,3 prosent av ligningsmessig nettoformue. Skattemessig resultat fremkommer etter at det tas hensyn til permanente forskjeller og endring i midlertidige forskjeller mellom finans- og skatteregnskap.

Skattlegging av inntekter og kostnader knyttet til eiendeler i kollektivporteføljen foretas i samsvar med regnskapslovgivningen. Dette gjelder også investeringer i deltakerlignede selskaper. At skattlegging følger regnskap innebærer bl.a. at verdiendringer på finansielle omløpsmidler tilhørende kollektivporteføljen ikke skal tilbakeføres for skatteformål. Avsetninger til risikoutjevningfondet er ikke fradragsberettiget. Som følge av endrede skatteregler fra 2018 kommer risikoutjevningfondet ved utgangen av 2017 til beskatning senest ved virksomhetens opphør.

Inntekter og kostnader knyttet til selskapsporteføljen skattlegges etter ordinære skatteregler. Fritaksmetoden gjelder kun for aksjer mv. innenfor EU/EØS-området som inngår i selskapsporteføljen. Fritaksmodellen innebærer skattefritak for opptjente inntekter fra aksjegevinster og -utbytte, men på den annen side ikke fradragsrett for aksjetap.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs.

Alle tallene i regnskap og noter er presentert i hele tusen kroner (TNOK) dersom ikke annet er angitt.

Note 1 – Kapitalavkastning

	2024	2023	2022	2021	2020
Resultatført avkastning	9,2 %	7,3 %	-1,7 %	2,8 %	2,7 %
Verdijustert avkastning	9,2 %	7,3 %	-1,7 %	8,1 %	5,5 %

TKP har hatt felles forvaltning av kollektiv- og selskapsporteføljen frem til 31.12.24. Avkastningen for kollektiv- og selskapsporteføljen er dermed identisk i perioden 2019 til og med 2024, og er beregnet etter Modifisert Dietz. Verdijustert avkastning er eksklusive endringer i markedsverdi for investeringer til amortisert kost. Resultatført avkastning til og med 2021 er eksklusive verdiendringer som var en del av kursreguleringsfondet. Kursreguleringsfondet ble opphevet i forbindelse med innføring av felles bufferfond fra 1.1 2022, og resultatført avkastning er dermed beregnet etter ulike prinsipper i perioden 2019 til og med 2024. Avkastningen på investeringer i fond bokføres etter nettoprinsippet, dvs. etter fradrag for forvaltningskostnader. Fra og med 2025 forvaltes selskapsporteføljen og kollektivporteføljen hver for seg.

Note 2 – Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for

	Selskapsportefølje		Kollektivportefølje	
	2024	2023	2024	2023
Trondheim kommune	0	683	10 913	6 547
Andre arbeidsgivere	0	108	6 298	1 035
Refusjoner fra andre pensjonskasser	0	0	25 646	0
Sum	0	791	42 856	7 581

Fordringer på refusjoner fra andre pensjonskasser skyldes ny refusjonsløsning fra 1.7.2024 og endrede faktureringsrutiner. Løsningen for fakturering mellom pensjonskassene ble ikke klar fra mange av leverandørene før i desember. Forfall av betaling for refusjoner ble derfor i januar 2025. Av totale fordringer på refusjoner fra andre pensjonskasser gjelder 24,6 av 25,6 millioner kroner SPK og KLP.

Det er ikke investert i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for verken i 2024 eller 2023.

Note 3 – Utlån og fordringer som måles til virkelig verdi

	Selskapsportefølje		Kollektivportefølje	
	2024	2023	2024	2023
Bank	140 079	83 186	924 247	797 093
Utlån	0	8 494	91 830	81 385
Sum	140 079	91 680	1 016 077	878 478

Note 4 – Aksjer og andeler

Kollektivportefølje	Kostpris	Balanseført verdi
Aksjer og andeler i norske selskaper:		
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	33 304	149 825
Pareto Solar Fund IS	7 315	7 301
Pareto PE II IS/AS	300	91
DNB Private Equity III IS/AS	1 000	1 732
DNB Private Equity IV IS/AS	1 632	79 001
DNB Private Equity VII IS/AS	28 449	38 093
Argentum 2017 IS	8 279	60 150
Argentum 2018 AS	8 136	28 248
Argentum 2019 IS	12 436	30 893
Argentum 2020 IS	18 120	32 600
NBNP 2 AS	2 564	1 627
Sum aksjer og andeler i norske selskaper	121 537	429 560
Aksjer og andeler i utenlandske selskaper:		
Revelop IV AB	12 459	45 832
Saga III	0	147
Saga IV	0	2 773
Saga VI	0	216 239
Saga VII	80 593	128 382
Saga VII GP III ApS	3 755	5 294
Saga VIII	58 722	102 380
Saga VIII GP III ApS	7 091	10 584
Storebrand International Private Equity XI Ltd	5 349	15 387
Storebrand International Private Equity XII Ltd	7 230	19 276
Storebrand International Private Equity 13 Ltd	6 680	20 606
Storebrand International Private Equity 16 Ltd	11 731	30 740
Storebrand International Private Equity 17 Ltd	12 021	33 997
Storebrand International Private Equity 18 Ltd	16 854	35 693
Storebrand International Private Equity 19 Ltd	25 500	43 338
Cubera International Private Equity 20	28 173	39 517
Cubera International Private Equity 22	15 303	15 341
Cubera Continuation Fund Ltd	3 290	4 638
Cubera IX LP	31 486	51 045
Sum aksjer og andeler i utenlandske selskaper	326 236	821 210
Andeler i eiendomsfond:		
Pareto Eiendomsfellesskap IS/AS	373 526	493 382
Pareto Eiendomsfellesskap II IS/AS	170 999	186 511
DEAS Eiendomsfond Norge I IS/AS	460 923	476 573
Storebrand Eiendomsfond Norge KS	612 332	630 109
DNB Scandinavian Property Fund IS/HM AS	150 000	161 069
Union Core Real Estate Fund IS/AS	224 968	213 565
Sum andeler i eiendomsfond	1 992 749	2 161 208

Andeler i norske aksjefond:		
Pareto Aksje Norge I	150 000	289 141
KLP AksjeNorge Indeks S-250	140 677	350 455
Landkreditt Utbytte I	100 091	171 497
Danske Invest Norske Aksjer Institusjonelle II D	105 499	182 692
Sum andeler i norske aksjefond	496 268	993 784
Andeler i utenlandske aksjefond:		
KLP AksjeGlobal Indeks S-1000	739 266	1 827 636
Lancelot Global B	243 475	333 116
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	100 940	372 709
Nordea Stabile Aksjer Global	462 465	643 981
Nordea Stabile EM Aksjer Etisk	106 227	147 930
DnB Global Marked Valutasikret F	240 000	425 093
DNB Klima Indeks F	240 001	378 600
Generation IM Global Equity	32 255	66 376
Storebrand Global ESG C	100 000	162 977
Storebrand Global Indeks Valutasikret	250 000	346 181
Sum andeler i utenlandske aksjefond	2 514 628	4 704 598
Sum aksjer og andeler	5 451 419	9 110 360

Selskapsportefølje	Kostpris	Balanseført verdi
Andeler i norske aksjefond:		
Danske Invest Index Norway Restricted	70 000	72 143
Sum andeler i norske aksjefond	70 000	72 143
Andeler i utenlandske aksjefond:		
KLP AksjeGlobal Indeks Valutasikret S-100	150 000	180 195
DnB Global Indeks F	150 000	253 038
Sum andeler i utenlandske aksjefond	300 000	433 233
Sum aksjer og andeler	370 000	505 376

Porteføljene er godt diversifisert, og er spredt på ulike aktivaklasser, forvaltere og regioner.

Underliggende beholdning i norske og utenlandske aksjefond samt aksjene i Olav Thon Eiendoms-selskap ASA anses som børsnoterte verdipapirer, og utgjør 64,2 prosent av den totale beholdningen av aksjer og andeler i kollektivporteføljen. I selskapsporteføljen utgjør aksjefondene 100 prosent av den totale beholdningen av aksjer og andeler.

Alle de seks eiendomsfondene i kollektivporteføljen er uten belåning og anses som eiendoms-eksponering. Det foretas verddivurderinger flere ganger i året av to eller tre uavhengige takstfirmaer.

DEAS Eiendomsfond Norge I eier 31 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 64 %, handel 12 %, lager 18 % og skole 6 %. Geografisk fordeling: Oslo 54 %, Oslo-området 22 %, Trondheim 13 %, Bergen 8 %, Stavanger 1 % og andre 3 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 5,2 år.

Pareto Eiendomsfellesskap eier 35 eiendommer i følgende segmenter: Lager/logistikk 94 %, terminal/logistikk 6 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 98 % og Østlandet for øvrig 2 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 8,6 år. I tillegg til de nevnte bygg eier fondet også en utviklingseiendom med lagerbygg under oppføring på Langhus og en utviklingstomt i Moss Næringspark.

Pareto Eiendomsfellesskap II eier 18 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 49 %, handel 27 %, og lager 24 %. Geografisk fordeling: Oslo 18 %, Romerike 41 %, Trondheim 10 %, Sandefjord 8 %, Mjøndalen 7 %, Bergen 7 % og for øvrig i Norge 9 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 7,9 år.

Storebrand Eiendomsfond Norge eier 22 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 49 %, lager/logistikk 26 %, handel 12 % og hotell 13 %. Geografisk fordeling: Stor-Oslo 74 %, Bergen 12 % og Stavanger 8 % og Fredrikstad 6 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 6,4 år.

DNB Scandinavian Property Fund eier 12 eiendommer i følgende segmenter: Kontor 68 %, handel 12 %, hotell/annet 17 %, annet 3 %. Geografisk fordeling: Oslo 64 %, Stockholm (Sverige) 19 %, Bergen 11 % og Trondheim 6 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 4,8 år.

Union Core Real Estate Fund eier 15 eiendommer i segmentene: Kontor 46 %, undervisning 20 %, kombinasjon 5 %, servering/handel 14 %, helse/omsorg 10 % og annet 5 %. Geografisk fordeling: Oslo 40 %, Stor-Oslo 21 %, Trondheim 5 %, Bergen 11 %, Stavanger 11 % og Østlandet 12 %. Gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 7,5 år.

Utviklingen i verdi av andelene i eiendomsfondene gjennom året har vært som følger:

	Inngående balanse	Tilgang og avgang i året	Verdiregulering i året	Utgående balanse
DEAS Eiendomsfond I	335 109	130 000	11 464	476 573
Pareto Eiendomsfellesskap	465 988	0	27 394	493 382
Storebrand Eiendomsfond Norge	407 013	202 866	20 229	630 109
DNB Scandinavian Property Fund	156 306	0	4 763	161 069
Union Core Real Estate Fund	213 550	0	14	213 565
Pareto Eiendomsfellesskap II	160 269	21 000	5 241	186 511
Sum	1 738 236	353 866	69 106	2 161 208

Note 5 – Ansvarlig lånekapital i andre foretak

TKP har investert i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner i andre foretak både direkte og gjennom obligasjonsfond. Selskapsporteføljens investeringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjoner utgjør 38 millioner kroner ved utgangen av 2024 og 33 millioner kroner ved utgangen av 2023 (balansepost 2.3 og 2.4).

Note 6 – Andre forpliktelser

	2024	2023
Skattetrekk pensjoner og ansatte	16 401	15 498
Arbeidsgiveravgift og finansskatt	1 512	1 144
Feriepenger og styrehonorar	3 091	2 714
Annen kortsiktig gjeld	5 615	732
Kollektivporteføljen - gjeld til selskapsporteføljen	16 860	0
Sum	43 480	20 087

Skattetrekksmidlene er bundne midler, og holdes på egen bankkonto.

Selskapsporteføljen har en fordring på kollektivporteføljen på 16,86 millioner kroner.

Note 7 – Utbetalte pensjoner

	2024	2023
Utbetalt direkte til forsikrede medlemmer/pensjonister:		
Vedtektsbestemte ytelser:		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	490 628	461 530
Uførepensjon	105 349	103 107
Ektefellepensjon	50 878	50 590
Barnepensjon	3 355	3 157
Sum	650 210	618 384
Førtids- og bevilgningspensjoner:		
AFP 62-64 år	34 766	37 056
Bevilgningspensjoner	73	73
Sum	34 839	37 129
Sum utbetalt direkte til pensjonister	685 049	655 513
Utbetalte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon inkl. AFP 65-66 år	45 793	44 509
Uførepensjon	5 872	6 393
Ektefellepensjon	4 249	3 359
Barnepensjon	206	203
Sum	56 120	54 464
Sum brutto utbetalte pensjoner	741 169	709 977
Mottatte refusjoner i henhold til overføringsavtalen		
Alderspensjon	49 736	38 971
Uførepensjon	6 476	5 617
Ektefellepensjon	7 382	5 138
Barnepensjon	248	147
Sum	63 842	49 873
Sum netto utbetalte pensjoner	677 327	660 104

Note 8 – Endringer i forsikringsforpliktelser

	Premiereserve	Bufferfond	Premiefond
Inngående balanse	15 158 988	3 492 124	595 586
<i>Resultatførte endr. i forsikringsforpliktelser:</i>			
Netto resultatførte avsetninger	907 969	-58 796	10 820
Overskudd på avkastningsresultat	0	697 884	700 000
Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	0	0	35 178
Sum resultatførte endringer	907 969	639 089	745 999
<i>Ikke resultatførte endr. i forsikringsforpliktelser:</i>			
Overføringer mellom fond	0	0	-317 966
Overføringer til/fra selskapet	0	0	-3 544
Sum ikke resultatførte endringer	0	0	-321 510
Utgående balanse	16 066 957	4 131 212	1 020 074

I netto resultatførte avsetninger og overføringer til/fra selskapet inngår flytting av Tensio sin pensjonsordning fra TKP til Storebrand Livsforsikring AS i 2024. Det vises til note 16.

Spesifikasjon av premiefond	2024	2023	2022
Premiefond pr. 31.12.	1 020 074	595 586	462 005
Årets premie	1 568 962	1 759 395	1 329 894
Premiefondets størrelse i forhold til årets premie	65,0 %	33,9 %	34,7 %
Bruk av premiefond	204 161	166 592	261 153

Note 9 – Forsikringsforpliktelser – bransjefordeling

	Premiereserve	Bufferfond	Premiefond
Totalt	16 066 957	4 131 212	1 020 074
Herav hovedbransje: Kollektiv pensjonsforsikring for Kommuner, herunder institusjoner o.l.	16 066 957	4 131 212	1 020 074
Herav delbransje: Ytelsesbaserte pensjonsordninger Uten investeringsvalg	16 066 957	4 131 212	1 020 074

Note 10 – Solvensmargin

	2024	2023
Kjernekapital	1 965 801	1 656 306
Evigvarende ansvarlig lån	100 575	100 575
Bufferfond (50%)	2 065 606	1 746 062
Risikoutjevningfond (50 %)	31 905	13 109
Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-104 682	-86 946
Solvensmarginkapital	4 059 205	3 429 107
Solvensmarginkrav	768 501	701 542
Kapital i prosent av krav	528 %	489 %



Note 11 - Lønns- og pensjonskostnader egne ansatte

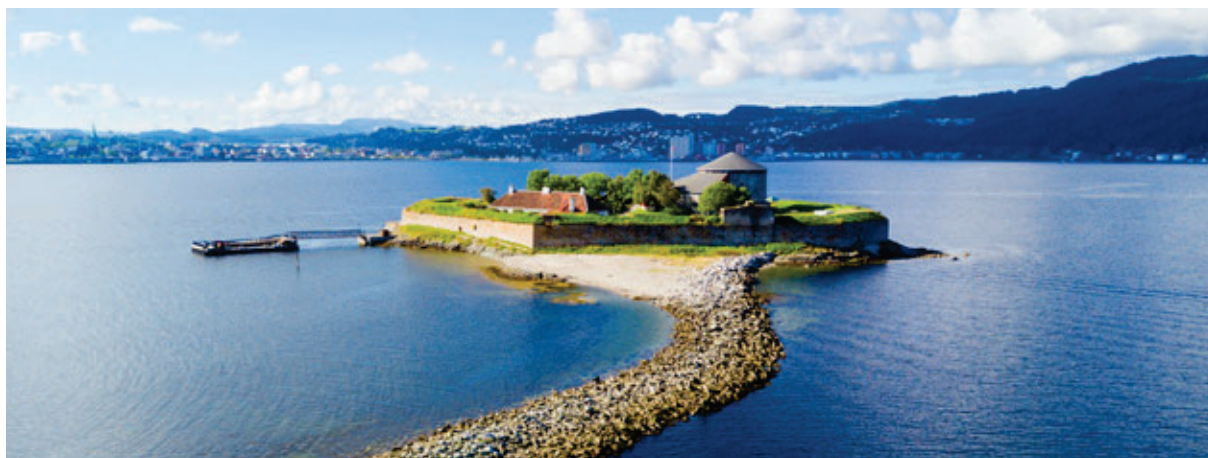
Det er 16 ansatte i pensjonskassen ved utgangen av 2024, og det har i gjennomsnitt vært 15,8 årsverk i 2024.

Pensjonskassens ansatte omfattes av pensjonskassens kollektive pensjonsordning på lik linje med andre medlemmer. Pensjonsordningen er ytelsesbasert i henhold til tariffavtalen i kommunal sektor, som tilfredsstiller kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon. Pensjonsordningens ytelser er nærmere forklart i note 18. I administrasjonskostnader inngår endringer i pensjonsforpliktelser for kassens egne ansatte, i samsvar med beskrivelse under regnskapsprinsipper.

Økonomiske forutsetninger	31.12.2024	31.12.2023
Diskonteringsrente	3,90 %	3,10 %
Forventet avkastning	3,90 %	3,10 %
Årlig lønnsvekst	4,00 %	3,50 %
Årlig G-regulering	3,75 %	3,25 %
Pensjonsregulering	3,00 %	2,80 %

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2024	2023
Nåverdi av årets opptjening	3 318	2 081
Netto rentekostnad	229	368
Administrasjonskostnad	78	99
Arbeidsgiveravgift	511	359
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 136	2 907
Andre inntekter og kostnader	-1 164	-5 518
Samlet pensjonskostnad	2 973	-2 612

Balanseført forpliktelse pr. 31.12:	2024	2023
	(beste estimat)	(beste estimat)
Brutto påløpt forpliktelse	59 677	53 781
Pensjonsmidler	-54 629	-48 179
Netto påløpt forpliktelse	5 048	5 602
Arbeidsgiveravgift	712	790
Balanseført netto forpliktelse inkl. arbeidsgiveravgift	5 760	6 392



Note 12 – Ytelser og lån til ledende ansatte og styret

Opptjente ytelser til ledende ansatte og styret i 2024	Lønn og honorar	Pensjonskostnader	Naturalytelser	Totalt
Styret:				
Ida Espolin Johnson, leder	248,1	0	0	248,1
Svein Sivertsen, nestleder	186,0	0	0	186,0
Kjersti Aas	155,0	0	0	155,0
Ragnar Torvik	155,0	0	0	155,0
Roger Mogseth	155,0	0	0	155,0
Ferhat Güven	155,0	0	0	155,0
Hege Rovik	155,0	0	0	155,0
Tore Neverdal, varamedlem	6,2	0	0	6,2
Mats Monsen, varamedlem	6,2	0	0	5,20
Sum	1 221,7	0	0	1 221,7
Hilde Aunvåg, daglig leder	1 839,1	249,3	8,6	2 097,0

Det er ikke utbetalt tilleggsgodtgjørelse for spesielle tjenester til styrets medlemmer. Det foreligger ingen avtale som innebærer forpliktelser til å gi særskilt vederlag ved fratredelse, opphør eller endring av ansettelsesforholdet for daglig leder eller andre ansatte. Det samme gjelder for styrets medlemmer.

Det er heller ikke inngått avtale om bonuser, overskuddsdeling, opsjoner eller lignende til fordel for styret, daglig leder eller andre ansatte. Opplysningene er vurdert å tilfredsstille de krav som følger av godtgjørelsesforskriften.

Det er ikke gitt lån, forskuddsbetaling eller stilt sikkerhet for lån til daglig leder, øvrige ansatte eller styremedlemmer. TKP betaler styreansvarsforsikring for styremedlemmene.

Note 13 – Forsikringsrelaterte driftskostnader og andre kostnader

I forsikringsrelaterte driftskostnader inngår revisjonshonorar med (inkl. mva)	2024	2023
Lovpålagt revisjon	649	458
Annen bistand	21	5
Totalt honorar til revisor	670	463

I andre kostnader inngår formuesskatt med:	2024	2023
Sum brutto ligningsformue	-23 085 512	-21 219 421
Skattemessig gjeld	22 907 712	20 819 421
Netto ligningsformue	-177 800	-400 000
Årets formuesskatt	0	0
Differanse avsatt og utlignet formuesskatt tidligere år	0	0
Sum kostnad	0	0

Note 14 – Skattekostnad

Skattemessig næringsinntekt og betalbar inntektsskatt	2024	2023
Totalresultat	226 225	159 434
Forskjeller mellom regnskap og skattemessig næringsinntekt		
Utbytte fra aksjer og fond EU/EØS fra selskapsporteføljen	-1 146	-1 223
Netto gev. og tap aksjer og fond EU/EØS fra selskapsporteføljen	-5 510	-29 823
3 % av netto skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	34	37
Verdiendring på finansielle omløpsmidler i selskapsporteføljen	108 963	-65 765
Endring i pensjonsforpliktelser egne ansatte	-632	-7 079
Skattemessig realisasjon ved splitt av porteføljer	-3115	0
Skattemessig næringsinntekt	106 893	55 581
Korreksjon vedrørende tidligere år	14 680	-5 541
Økning (+) Bruk av (-) fremførbart underskudd	-121 573	-50 040
Grunnlag for beregnet inntektsskatt	0	0
Betalbar inntektsskatt (25 % skatt av beregningsgrunnlag)	0	0
Utsatt skatt		2023
Midlertidige forskjeller:		
Netto pensjonsforpliktelser egne ansatte	5 760	6 392
Risikoutjevningfond	0	-80 837
Finansielle eiendeler	-17 756	-11 063
Andre forskjeller:		
Fremførbart underskudd i inntekt	303 899	425 472
Netto forskjeller (grunnlag for utsatt skatt)	291 903	339 964
Utsatt skattefordel (25 % av grunnlaget)	72 976	84 991
Herav balanseført utsatt skattefordel	0	0

Skattereglene medfører usikkerhet om faktisk utnyttelse av fremførbart underskudd. Dette gjelder både effekten av nye skatteregler over tid, mulige endringer i regnskapsregelverket og fremtidig skattemessig inntekt. Mulig utsatt skattefordel balanseføres derfor ikke.

Note 15 – Resultatanalyse

Analysen gjelder ytelsesbasert pensjonsordning uten investeringsvalg, som er en delbransje av kollektiv pensjonsforsikring for kommuner.

	2024	2023
Verdijustert avkastning	1 762 379	1 274 093
Garantert rente	-362 083	-340 389
Avkastningsresultat	1 400 296	933 704
Risikoresultat	70 357	31 486
Administrasjonsresultat	1 322	4 870
Rentegarantipremie	4 500	4 300
Sum resultatelementer til fordeling	1 476 475	974 360
Tilført bufferfond av avkastningsresultat	-697 884	-692 992
Tilført premiefond av avkastningsresultat	-700 000	-240 000
Tilført premiefond av risikoresultat	-35 178	-15 743
Resultat av teknisk regnskap	43 413	25 625

Spesifikasjon administrasjonsresultat:	2024	2023
Samlet premie til administrasjon	70 229	74 141
Herav til administrasjonsreserve	-41 638	-47 321
Administrasjonsinntekt fra premie	28 591	26 821
Administrasjonsinntekt fra administrasjonsreserve	17 131	16 695
Beregningsmessige omkostninger	45 722	43 516
Årets faktiske kostnader	-44 400	-38 646
Administrasjonsresultat	1 322	4 870

Spesifikasjon risikoresultat	2024	2023
Risikoresultat død	-7 848	-14 017
Risikoresultat overlevelse/levealder	44 360	51 726
Risikoresultat uførhet	34 111	-6 027
Reassuranseresultat	-265	-196
Risikoresultat	70 357	31 486

Risikoresultatet viser hvordan dødelighet, levealder og uførhet avviker fra det som er forventet.

I pensjonskassens premietariff er det ikke eksplisitt inkludert fortjenesteelement for risiko. Vederlag for rentegaranti i 2024 og 2023 er henholdsvis 4,5 millioner kroner og 4,3 millioner kroner.

Note 16 – Flytting til og fra pensjonskassens pensjonsordning

Flytting fra TKP i 2024 gjelder Tensio AS som flyttet sin pensjonsordning fra Trondheim kommunale pensjonskasse til Storebrand Livsforsikring AS 1.1.2024. Tensio har hatt en lukket pensjonsordning i TKP uten aktive medlemmer»

	Tilgang 2024	Avgang 2024	Tilgang 2023	Avgang 2023
Premiereserve	0	214 084	0	0
Bufferfond	0	58 796	0	0
Premiefond	0	3 544	0	0
Totalt	0	276 424	0	0
Antall kontrakter	0	1	0	0

Note 17 – Poster utenom balansen

Kommitert, ikke innkalt kapital som gjelder private equity fond ved utgangen av året utgjør:

Selskap	2024	2023
Private equity (unoterte aksjer)		
Revelop IV AB	1 786	6 109
Revelop V PPL	31 340	38 698
DNB Private Equity III	0	5 071
DNB Private Equity IV	17 124	14 333
DNB Private Equity VII	3 275	4 171
Saga IV	3 328	3 100
Saga VI	4 921	13 558
Saga VII	18 927	30 746
Saga VIII	42 581	51 265
Storebrand International Private Equity 18	0	4 250
Storebrand International Private Equity 19	4 500	4 500
Cubera International Private Equity 20	2 831	3 372
Cubera International Private Equity 22	19 462	25 291
Cubera Continuation Fund	9 956	10 251
Cubera IX LP	12 159	14 147
Argentum 2017 IS	5 218	4 386
Argentum 2018 AS	3 426	925
Argentum 2019 IS	5 605	5 124
Argentum 2020 IS	7 188	10 778
Pareto Solar Fund IS	17 685	23 299
Sum kommitert, ikke innkalt kapital	211 313	273 375

Note 18 – Beskrivelse av pensjonsordningen

Medlemskap

TKP er pensjonsordning for Trondheim kommunes arbeidstakere som oppfyller minstekravet for medlemskap. Andre foretak som kommunen har eller har hatt eierandel i, eller som har nær tilknytning til kommunen, herunder stiftelser, kan også ha pensjonsordning i TKP. Ved utgangen av 2024 har følgende foretak pensjonsordningen i TKP:

Foretak med aktive medlemmer:

- Trondheim kommune inkl. folkevalgte
- Olavsfestdagene i Trondheim
- Kong Carl Johans Arbeidsstiftelse
- Trondheim Parkering AS
- Stavne Arbeid Trondheim KF
- Trondheim Havn IKS
- Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS
- Midt-Norge 110-sentral IKS
- Stiftelsen Brannbamsen Bjørnis
- Kunsthall Trondheim AS
- Kirkelig Fellesråd i Trondheim
- Stiftelsen Trondhjems Hospital
- Stavne Inkludering Trondheim KF
- Trondheim kommunale pensjonskasse
- Olavshallen AS (lukket ordning)
- Personellservice Trøndelag (lukket ordning)
- Trondheim Kino AS (lukket ordning)
- TRV Gruppen AS (lukket ordning)
- Trondheim Renholdsverk AS (lukket ordning)
- Retura TRV AS (lukket ordning)

Foretak med kun oppsatte rettigheter og/eller pensjonister:

- Statkraft AS
- Statkraft Energi AS
- Statkraft Varme AS
- BUF-etat Region Midt-Norge (tidligere ansatte i Trondheim kommune)
- Trondhjems Asylselskap
- Svartlamon boligstiftelse

Som medlemmer av TKP regnes alle ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede foretak. Unntatt fra medlemskap er ansatte som innehar stilling som lærere og sykepleiere, som er innmeldt i henholdsvis Statens pensjonskasse og Sykepleierordningen som administreres av KLP.

Pensjonskassen driver også vedtektsfestet pensjonsordning for kommunens folkevalgte. Denne ordningen gjelder kun opptjening til og med 2013. De folkevalgte ble meldt inn på ordinære vilkår fra 1.1.2014.

Pensjonsytelser for ansatte født i 1962 og tidligere følger gammelt pensjonsregelverk

Alderspensjon fra offentlig tjenstepensjonsordning utgjør 66 prosent av pensjonsgrunnlaget i samlet pensjon fra folketrygden og tjenstepensjonsordningen ved full opptjening. Dette er før

levealdersjustering. De som er født i 1958 og tidligere er sikret 66 prosent av sluttlønnen i samlet alderspensjon fra tjenestepensjonsordningen og folketrygden, forutsatt at tjenestepensjonen er fullt opptjent. Full opptjening oppnås etter minimum 30 års medlemskap. Ved kortere opptjening avkortes pensjonen forholdsmessig. Pensjonsgrunnlaget inkluderer fast lønn og pensjonsgivende tillegg. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Avtalefestet pensjon (AFP) er en tariffestet arbeidsgiverpensjon som beregnes og utbetales av pensjonskassen, men som i sin helhet finansieres av arbeidsgiver. Begrunnelsen for dette er at pensjoner der ansatte uavhengig av pensjonsalder selv kan velge pensjoneringstidspunkt, ikke er å anse som forsikringsbar yttelse. AFP for medlemmer født i 1962 og tidligere utbetales fra 62 år til 67 år, og folketrygdberegnet AFP reduseres for inntekt utover et fribeløp dersom AFP er beregnet etter folketrygdens regler.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir tre års medlemstid eller mer en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonen reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp fram til uttak av alderspensjon, og deretter med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten.

Pensjonsytelser for ansatte født i 1963 og senere

Ansatte født i 1963 eller senere kan motta pensjon fra to ulike ordninger:

Opptjening frem til 31.12.2019:

Denne delen av alderspensjonen tjenes opp etter de samme overordnede prinsipper som for ansatte født i 1962 og tidligere (se ovenfor). Dersom medlemmet har medlemstid før 2020, og samlet medlemstid før og etter 2020 er minst 3 år, har medlemmet rett til alderspensjon opptjent før 2020. Pensjonen beregnes ut fra pensjonsgrunnlaget per 31.12.2019. Ved full opptjening kan pensjonen fra den gamle ordningen utgjøre inntil 66 prosent av pensjonsgrunnlaget, før justeringer for levealder og samordning med folketrygden. Ved kortere opptjening, avkortes pensjonen forholdsmessig.

Opptjening fra 1.1.2020:

Opptjening til alderspensjon i den nye offentlige tjenestepensjon er en «alleårsmodell». Medlemmet tjener opp alderspensjon hvert år en er i arbeid fram til fylte 75 år. Medlemmet kan starte uttak av alderspensjon mellom 62 og 75 år, og den blir ikke avkortet mot lønn. Pensjon fra den nye ordningen skal beregnes uavhengig av folketrygden, og blir derfor omtalt som en påslagsordning. Medlemmer som pr. 1.1.2020 har opptjening i den tidligere bruttoordningen, beholder denne i tillegg.

Alderspensjon tjenes opp ved at 5,7 prosent av pensjonsgrunnlaget mellom 0 og 12 G legges i en pensjonsbeholdning for tjenestepensjonsordningen. Det er en tilleggssats på 18,1 prosent for pensjonsgrunnlaget mellom 7,1 og 12 G. Tillegg til alderspensjonen i form av betinget tjenestepensjon tjenes opp med 3,0 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 7,1 G. Betinget tjenestepensjon kommer ikke til utbetaling dersom forsikrede har rett til AFP livsvarig. Oppspart pensjonsbeholdning skal ved uttak av alderspensjon deles på et delingstall. Delingstallet er medlemmets antatte forventede gjenværende levealder på uttakstidspunktet. I tillegg til alderspensjon omfatter pensjonsytelsene uførepensjon, ektefellepensjon og barnpensjon. Arbeidstakerne betaler selv 2 prosent av pensjonsgrunnlaget i pensjonspremie.

Ved fratreden uten rett til straks begynnende pensjon, gir 1 års medlemstid eller mer i den nye offentlige tjenestepensjon en oppsatt rett til fremtidig pensjon. Pensjonen reguleres i takt med folketrygdens grunnbeløp fram til uttak av alderspensjon, og deretter med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten.

AFP livsvarig:

Ny offentlig AFP er en livsvarig pensjon som kommer i tillegg til alderspensjon fra den offentlige tjenstepensjonsordningen og folketrygden, på linje med AFP i privat sektor. AFP-tillegget tjenes opp med 4,21 prosent av lønn opp til 7,1 G. Det gjelder lønn (pensjonsgivende inntekt) fra både offentlig og privat sektor, fra 13 år til og med 61 år. Den kan tidligst tas ut fra 62 år, og senest fra 70 år. De nye reglene gjelder fra 1.1.2025 siden det første årskullet som er omfattet av ny offentlig AFP fyller 62 år i 2025. Dersom kvalifikasjonskravene for AFP livsvarig ikke er oppfylt, har medlemmet krav på betinget tjenstepensjon.

Særaldersgrenser og 85-årsregelen

Den ordinære aldersgrensen er 70 år, men enkelte stillinger har en særaldersgrense på 60 eller 65 år. Ansatte med særaldersgrense kan fratre inntil 3 år tidligere enn stillingens aldersgrense hvis alder og medlemstiden i offentlig tjenstepensjon er 85 år eller mer. I 2023 ble staten og arbeidslivets parter enige om nye regler for denne gruppen, og avtalen gjelder for personer som er født i 1963 og senere. Avtalen regulerer kun pensjonsregler til de med særaldersgrenser, ikke hvilke stillinger som skal ha særalderspensjon eller hvilke særaldersgrenser som skal gjelde. Bl.a. vil 85-årsregelen, det vil si muligheten til å fratre inntil 3 år tidligere enn særaldersgrensen fjernes over tid.

Pensjonsytelser ved medlemskap i flere offentlige pensjonsordninger.

TKP har inngått overføringsavtale med Statens pensjonskasse og de øvrige pensjonsordningene i kommunal sektor. Avtalen sikrer at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige pensjonsordninger, får pensjon fra siste ordning som om de hele tiden har vært medlem av en og samme ordning. Overføringsavtalens Sikringsordning skal sikre pensjonsrettigheter opparbeidet hos arbeidsgivere som opphører. Administrasjon av Overføringsavtalen og Sikringsordningen finansieres av arbeidsgiver ved egen avgift.

Utvikling i medlemsbestanden	Antall 2024	Antall 2023	Endring
Aktive	14 576	14 573	3
Oppsatte med rett	13 329	11 923	1 406
Oppsatte uten rett*	28 741	28 211	530
Sum aktive og oppsatte	56 646	54 707	1 939
Alderspensjon	6 923	6 796	127
AFP og tidligpensjon	411	456	-45
Uførepensjon	2 723	2 691	32
Ektefellepensjon	958	955	3
Barnepensjon	72	64	0
Antall pensjoner i alt	11 087	10 962	125
Totalt antall	67 733	65 669	2 064

* Oppsatte uten rett inneholder personer med tjenestetid mindre enn 3 år, og tjenestetid mindre enn 1 år i påslagsordningen.

Note 19 – Virkningen av endringer i forutsetninger

Det forsikringstekniske beregningsgrunnlaget følger dødelighetsforutsetningene i K2021_KLP. Grunnlaget for fastsettelsen av uføretariffen (KFSU2015) er uføreerfaringene i årene 2011-2013. Gjennomsnittlig grunnlagsrente var 2,28 prosent i 2024.

- Reduseres dødeligheten med 10 prosent må premiereserven i pensjonskassen tilføres 379 millioner kroner (2,38 prosent)
- Økes uførehyppigheten med 15 prosent må premiereserven i pensjonskassen tilføres 61,6 millioner kroner (0,39 prosent)

En reduksjon i dødeligheten med 10 prosent betyr at en nyfødt kvinne vil leve ca. 0,8 år lengre enn i dag, og en 67-årig kvinne vil leve ca. 0,7 år lengre enn i dag. En økning av uførehyppigheten med 15 prosent vil si at antall nye uføretilfeller øker med 15 prosent.

Note 20 – Transaksjoner med nærstående parter

Trondheim kommunale pensjonskasse ble opprettet 1.1.1913 av bystyret i Trondheim kommune. Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og deres etterlatte.

Pensjonskassen er en selvstendig juridisk enhet med egen regnskapsføring. Pensjonskassens midler holdes adskilt fra kommunens og konsernenhetenes midler, og hefter ikke for deres forpliktelser. Fem av styremedlemmene utnevnes av Trondheim bystyre, og to av arbeidstakernes organisasjoner.

Trondheim kommunale pensjonskasse tok opp et ansvarlig lån på 100 millioner kroner fra Trondheim kommune i november 2016. Lånet løper til en årlig fast rente på 4,20 prosent, og det er kostnadsført rente med 4,2 millioner kroner i 2024, jf. note 27.

Premiefondet er tilført 2,0 prosent garantert rente samt overskudd på avkastningsresultatet med ca. 710,8 millioner kroner i 2024, og ca. 247,9 millioner kroner i 2023. Premiefondet ved utgangen av 2024 utgjør 1 020,1 millioner kroner mot 595,6 millioner kroner ved utgangen av 2023, jf. note 8.

Trondheim kommunale pensjonskasse ble tilført kjernekapital i form av eiendom (tingsinnskudd) i 2013, og eiendommene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. I 2024 har Trondheim kommune betalt en leie på 24,6 millioner kroner mot 23,7 millioner kroner i 2023.

Fordringer på og investeringer i verdipapirer utstedt av foretak pensjonskassen er opprettet for framgår av note 2.

TKP ivaretar tjenstepensjonsordningen for ansatte i Trondheim kommune og tilknyttede selskaper, og foretakene må følgelig betale arbeidsgiverdelen av pensjonspremien. Nødvendig forsikringsteknisk premie beregnes av TKPs aktuar, og fastsettes av styret i TKP i samsvar med aktuars anbefaling. Forfalte brutto premier består av:

	2024	2023
Normalpremie fratrullet arbeidstakerandel	507 764	461 300
Ikke-forsikringsbare ytelser	165 538	12 723
Reguleringspremie	654 429	1 055 420
Refusjoner for AFP	106 278	103 598
Rentegarantipremie	4 500	4 300
Sum arbeidsgiverpremie	1 438 509	1 637 341
Arbeidstakernes medlemsinnskudd (2,00%)	130 453	122 645
Sum forfalt premie	1 568 962	1 759 395

Note 21 - Finansiell risiko knyttet til finansielle instrumenter

Den finansielle risikoen i pensjonskassen er knyttet til evnen til å innfri den årlige avkastningsgarantien. I tillegg skal pensjonskassen kunne tåle betydelig markedsfall uten å komme i konflikt med kravene til solvenskapitaldekning, og ha en forsvarlig risikostyring. TKP har valgt en forvaltningsstrategi som søker å utnytte at aktivaklassene normalt svinger noe i utakt, slik at det kan oppnås høyere totalavkastning til moderat risiko. Kollektiv- og selskapsporteføljene er forvaltet under ett, og består primært av rentebærende investeringer inkludert obligasjoner som måles til amortisert kost. For øvrig består porteføljen av norske og internasjonale børsnoterte aksjer (i all hovedsak aksjefond) samt unoterte aksjer (primært private equity fond av fond). I tillegg er det investert i eiendomsfond og direkte eid eiendom.

De ulike aktiva er i ulik grad utsatt for finansiell risiko. Hovedformene for finansiell risiko er kredittrisiko, markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Kredittrisiko

Med kredittrisiko menes at en utsteder av et verdipapir eller en lånekunde ikke er i stand til å oppfylle sine forpliktelser. Hoveddelen av obligasjonsporteføljen er kommuner og norske banker med god kapitaldekning. Pensjonskassen har i tillegg utarbeidet rammer for plassering per utsteder. Det er i meget begrenset grad foretatt direkteinvestering i obligasjoner med høy kredittrisiko.

Markedsrisiko (inkl. eiendoms-, rente- og valutarisiko)

Den aktivaklassen som er mest utsatt for markedsrisiko er aksjer. Aksjemarkedsrisikoen søkes redusert gjennom en balansert sammensetning av egenkapitalinstrumenter med ulik risikoprofil. Eiendomsrisiko er risiko for verdiendring på eksponering i fast eiendom.

Renterisiko er risiko for verdiendring på rentebærende instrumenter som følge av endringer i det generelle rentenivået. Dessuten kan kredittmarginen (krav til avkastning utover det generelle rentenivået) øke. I tillegg til endringer i det generelle rentenivået og kredittmarginen avhenger verdiendringen av durasjonen (gjennomsnittlig løpetid på kontantstrømmene) på plasseringene. Pensjonskassens kapitalforvaltningsstrategi inneholder fastsatte rammer for akseptabel renterisiko.

Valutarisiko er risiko for verdiendringer som følge av svingninger i valutakursene. For egenkapitalinstrumenter utgjør slik risiko normalt en mindre del av den totale svingningsrisikoen, men utgjør

normalt en betydelig større del av den totale svingningsrisikoen for renteinstrumenter. Pensjonskassen valutasikrer derfor normalt investeringer i utenlandske rentepapirer. Om lag 50 prosent av utenlandske aksjeinvesteringer valutasikres; enten i valutasikrede fond eller gjennom egne valutaterminkontrakter. Den gjenværende valutarisikoen er en del av pensjonskassens generelle diversifiseringsstrategi.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at posisjoner ikke lar seg realisere innen en gitt frist uten betydelig prisavslag. Hoveddelen av pensjonskassens investeringer kan realiseres i løpet av kort tid. De minst likvide plasseringene (unoterte aksjer og eiendomsinvesteringer) utgjør en såpass begrenset del av pensjonskassens totale forvaltningskapital at pensjonskassens totale likviditet anses som meget god.

Solvenskapitaldekning

Solvenskapitaldekningen skal være minimum 100 prosent, og er definert som ansvarlig kapital delt på solvenskapitalkravet.

Solvenskapitalkravet per 31.12. består av følgende elementer:

Solvenskapitalkrav (mill. kr)	2024	2023
Renterisiko	942	850
Aksjerisiko	3 150	2 615
Eiendomsrisiko	632	519
Valutarisiko	906	752
Kredittmarginrisiko	545	592
Konsentrasjonsrisiko	29	0
Diversifiseringsgevinst - markedsrisiko	-1 664	-1 438
Sum markedsrisiko	4 541	3 889
Livsforsikringsrisiko	870	875
Motpartsrisiko	41	59
Diversifiseringsgevinst - totalrisiko	-608	-611
Operasjonell risiko	91	82
Justering utsatt skatt	-740	-644
Samlet solvenskapitalkrav	4 195	3 649

Det økte solvenskapitalkravet i 2024 skyldes hovedsakelig økt aksjerisiko som følge av høyere aksjeeksponering.

Den ansvarlige kapitalen og solvenssituasjonen for TKP per 31.12 viser:

Ansvarlig kapital	2024	2023
Innskutt egenkapital	1 499	1 426
Opptjent egenkapital	668	480
Risikoutjevningfond	64	26
Evigvarende ansvarlig lån	101	101
Supplerende kapital	355	329
Bufferfond	4 131	3 492
Justeringer i avsetninger ved overgang til markedsverdier	503	555
Risikoreduserende effekt i beste estimat ved død og uførhet	69	76
Merverdier i porteføljer til amortisert kost	-123	-72
Ansvarlig kapital	7 267	6 414
Samlet solvenskapitalkrav	4 195	3 649
Overskudd/underskudd av ansvarlig kapital	3 072	2 764
Solvenskapitaldekning	173 %	176 %

Økt ansvarlig kapital er hovedsakelig en følge av god avkastning, og en betydelig del av avkastningsresultatet er overført til bufferfondet. Solvenskapitaldekningen er redusert fra 176 prosent ved starten av året til 173 prosent ved utgangen av 2024.



Note 22 – Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi over resultatet

De finansielle instrumentene er klassifisert i tre ulike nivåer.

Nivå 1: Noterte priser i aktive markeder

Nivå 2: Andre inndata enn noterte priser som omfattes av nivå 1, som er observerbare for eiendelen enten direkte (som priser) eller indirekte (avledet fra priser)

Nivå 3: Priser som ikke bygger på observerbare markedsdata.

Kollektivporteføljen	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Noterte norske aksjer	149 825	0	0	149 825
Aksjefond	5 698 382	0	0	5 698 382
Eiendomsfond	0	0	2 161 208	2 161 208
Private equity	0	0	1 100 945	1 100 945
Sum aksjer og andeler	5 848 207	0	3 262 153	9 110 360
Obligasjonsfond	0	325 147	0	325 147
Obligasjoner	0	5 715 742	0	5 715 742
Sum rentebærende verdipapirer	0	6 040 889	0	6 040 889
Utlån og fordringer	0	924 247	91 830	1 016 077
Finansielle derivater (valutaterminer)	0	-30 765	0	-30 765
Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi	5 848 207	6 934 370	3 353 983	16 136 561

Selskapsporteføljen	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Noterte norske aksjer	0	0	0	0
Aksjefond	505 376	0	0	505 376
Eiendomsfond	0	0	0	0
Private equity	0	0	0	0
Sum aksjer og andeler	505 376	0	0	505 376
Obligasjonsfond	0	995 166	0	995 166
Obligasjoner	0	0	0	0
Sum rentebærende verdipapirer	0	995 166	0	995 166
Utlån og fordringer	0	140 079	0	140 079
Finansielle derivater (valutaterminer)	0	0	0	0
Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi	505 376	1 135 245	0	1 640 621

Børsnoterte aksjer og aksjefond er plassert i nivå 1. Obligasjoner, obligasjonsfond, bankinnskudd, fordring ved salg av verdipapir og valutaterminer er plassert i nivå 2. Eiendomsfond, unoterte aksjer (private equity) og utlån er klassifisert i nivå 3.

For unoterte aksjer (private equity) baseres verdsettingen på siste rapporterte kurser fra forvalterne. Verdifastsettelsen vil derfor normalt være et kvartal forsinket. Verdsettingen av eiendomsfond baseres på mottatte rapporter fra forvalterne pr. 31.12.2024. For aksjefond og obligasjoner benyttes offisielle ligningskurser.

Note 23 – Investerings eiendommer

Trondheim kommunale pensjonskasse fikk tilført 286,5 millioner kroner i ny kjernekapital per 1.11.2013 i form av tre bygårder fra Trondheim kommune. Verdien inkl. realavkastningskrav ble fastsatt ved takst av to uavhengige meglere (Eiendomsmegler 1 Næringseiendom og BER Verdivurdering AS). Bygårdene leies ut til Trondheim kommune på en 50 års leieavtale. I henhold til leieavtalen er leietaker ansvarlig for forvaltning, drift og vedlikehold av eiendommene. Årlig leie reguleres med 100 prosent av KPI. Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. Eiendommene benyttes ikke av Trondheim kommunale pensjonskasse. Alle bygårdene er fra og med 31.12.2024 plassert i selskapsporteføljen.

Eiendommene regnskapsføres til virkelig verdi i henhold til årsregnskapsforskriften § 3-4 og IAS 40. Verdsettningen er basert på diskontering av fremtidige kontantstrømmer fra den langsiktige leiekontrakten med Trondheim kommune. Ved etablering av leiebeløpet i leieavtalen 1.11.2013 ble det anvendt et realavkastningskrav på de tre eiendommene på henholdsvis 5,8 prosent, 6,0 prosent og 6,2 prosent i samsvar med vurdering av uavhengig megler. I den etterfølgende perioden fram til og med 2021 har uavhengig megler vurdert realavkastningskravet isolert sett til å være noe lavere, men dette anses ikke relevant for verdsettelsen som følge av bestemmelser i leieavtalen med Trondheim kommune. Verdireguleringen i perioden 2014–2021 er lik den prosentvise endringen i leieinntekt siden Trondheim kommune har rett til å kjøpe tilbake eiendommene til KPI-regulert kostpris når som helst i løpet av leieperioden. I 2023 og 2022 ble eiendommene nedskrevet med 1,0 og 4,7 prosent. Nedskrivningene i de to nevnte årene tilsvare nettoeffekten av økt realavkastningskrav og økte leieinntekter. I 2024 ble eiendommene skrevet opp med 8,9 prosent som en følge av at verdivurderer (Eiendomsmegler 1) justerte ned realavkastningskravet. Mottatt leieinntekt fra Trondheim kommune i 2024 er 24,6 millioner kroner. Det har ikke påløpt driftskostnader for investerings eiendommene siden leietaker dekker alle kostnader inklusive kommunale avgifter og forsikringer.

Utviklingen i verdi av investerings eiendommene gjennom året har vært som følger:

Investerings eiendommer	Balanseført verdi
Anskaffelsesverdi tidligere år	293 663
Verdiregulering tidligere år	42 592
Inngående balanse	336 255
Tilgang	0
Avgang	0
Verdiregulering i regnskapsåret	29 773
Utgående balanse	366 028

Note 24 – Rentebærende verdipapirer til amortisert kost

Kollektivporteføljen					
Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Obligasjoner med fortrinnsrett	260 000	254 237	249 490	248 600	10 510
Bank og finans	1 905 000	1 862 960	1 883 113	1 863 856	21 887
Kommuner	1 313 000	1 308 007	1 309 698	1 276 826	3 302
Statsforetak	40 000	40 000	40 000	38 399	0
Obligasjoner med pant i fast eiendom	438 000	434 283	436 101	402 155	1 899
Andre utstedere	1 133 000	1 123 045	1 127 802	1 106 446	5 198
Sum	5 089 000	5 022 531	5 046 204	4 936 282	42 796
Opptjente, ikke forfalte renter			105 672		
Sum rentebærende verdipapirer til amortisert kost			5 151 876		

Rentedurasjonen ved utgangen av 2024 var 3,7 år.

Selskapsporteføljen					
Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Gjenstående amortisering
Obligasjoner med pant i fast eiendom	241 606	241 826	241 394	228 734	212
Sum	241 606	241 826	241 394	228 734	212
Opptjente, ikke forfalte renter			3 141		
Sum rentebærende verdipapirer til amortisert kost			244 535		

Rentedurasjonen ved utgangen av 2024 var 2,0 år.

Avsetning for forventet tap i TKPs beholdning av obligasjoner til amortisert kost er beregnet basert på 12 måneders forventet tap (trinn 1). Samlet forventet tap for begge porteføljene ble beregnet til ca. 2 millioner kroner ved utgangen av 2023. Forventet tap ved utgangen av 2024 er beregnet til om lag 0,2 millioner kroner for selskapsporteføljen (post 2.3.1), og 1,7 millioner kroner for kollektivporteføljen (post 6.3.1.) De forventede tapene er ikke innarbeidet i årsregnskapet siden beløpene anses uvesentlige.

Note 25 – Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi

Kollektivporteføljen			
Debitorkategori	Pålydende verdi	Kostpris	Balanseført verdi
Obligasjoner med fortrinnsrett	308 000	320 590	304 647
Bank og finans	2 811 000	2 777 489	2 753 395
Kommuner	1 709 000	1 688 857	1 669 803
Andre utstedere	913 000	912 362	900 901
Sum	5 741 000	5 699 298	5 628 747
Opptjente, ikke forfalte renter			86 996
Sum obligasjoner enkeltpapirer			5 715 743
Obligasjonsfond Arctic Return Class I		324 441	325 147
Sum obligasjonsfond		324 441	325 147
Sum rentebærende verdipapirer til virkelig verdi			6 040 890

Rentedurasjonen i porteføljen av enkeltpapirer og obligasjonsfond ved utgangen av 2024 var henholdsvis 2,3 år og 0,2 år.

Selskapsporteføljen			
Obligasjonsfond		Kostpris	Balanseført verdi
Danske Invest Norsk Obligasjon Institusjon D		300 720	299 144
Storebrand Global Obligasjon C		300 000	298 521
Storebrand Global Kreditt IG C		100 000	99 661
DNB Kredittobligasjon F		300 520	297 839
Sum obligasjonsfond		1 001 240	995 165
Sum rentebærende verdipapirer til virkelig verdi			995 165

Rentedurasjonen i porteføljen av obligasjonsfond ved utgangen av 2024 var 4,2 år.

Note 26 – Finansielle derivater

Klassifisert som eiendeler	Pålydende i utenlandsk valuta	Gjeld
Valutaavtale SEK	85 000	2 153
Valutaavtale EUR	21 000	4 341
Valutaavtale USD	70 000	24 272
Sum		30 765

De inngåtte valutaterminavtalene (salg av utenlandsk valuta) per 31.12.2024 gjelder sikring av aksjeporteføljen i utenlandsk valuta gjennom 3-måneders terminkontrakter.

Note 27 – Evigvarende ansvarlig lån

TKP tok opp et evigvarende ansvarlig lån fra Trondheim kommune 11. november 2016 med en fast årlig rente på 4,20 prosent. TKP har innløsningsrett (call) til pari kurs første gang ti år etter låneopptak, og deretter hvert tiende år. Den årlige fastrenten består av 10-års swaprente på 1,65 prosent, og en kredittmargin på 2,55 prosent. Lånet skal etter hver ubenyttet innløsningsrett gis de markedsvilkår som da gjelder, dog slik at kredittmarginen maksimalt kan være 1,00 prosentpoeng høyere enn den opprinnelige kredittmarginen. Kostnadsført rente i 2024 utgjør 4,2 millioner kroner.

Note 28 – Reassuranse

TKP har tegnet reassuranseforsikring med Arch Reinsurance Europe Underwriting DAC. Selskapets finansielle rating er A+ fra Standard & Poor, AA- fra Fitch Ratings og A+ fra AM Best. Forsikringen dekker inntil 100 millioner kroner for én katastrofe, og begrenses til to katastrofer per kalenderår. Egenandelen per hendelse er 10 millioner kroner.

Note 29 – Innskutt egenkapital

Kjernekapitalinnskudd står tilbake for enhver annen forpliktelse pensjonskassen har eller måtte få, herunder ansvarlig lån. Kapitalinnskuddet kan nyttes til dekning av tap eller underskudd ved pensjonskassens løpende drift. Fordelingen av innskutt egenkapital på arbeidsgiverne er:

Arbeidsgiver	Innskutt egenkapital 31.12.2023	Innskudd i 2024	Innskutt egenkapital 31.12.2024
Trondheim kommune	1 404 360	65 273	1 469 633
Personellservice Trøndelag	353	125	478
Olavsfestdagene i Trondheim	151	54	205
Svartlamon Boligstiftelse	11	3	14
Kong Carl Johans arbeidsstiftelse	416	125	541
Stavne Arbeid Trondheim KF	769	284	1 053
Trondheim Havn IKS	1 508	511	2 019
Trøndelag Brann- og redningstjeneste IKS	6 471	2 281	8 752
Midt-Norge 110-sentral IKS	919	264	1 183
Trondheim Parkering AS	38	31	69
Stiftelsen Brannbamsen Bjørnis	8	5	13
Trondheim Kino AS	916	276	1 192
Kunsthall Trondheim AS	14	6	20
Kirkelig Fellesråd i Trondheim	2 734	923	3 657
Stiftelsen Trondhjems Hospital	3 108	960	4 068
Buf-etat Region Midt-Norge	228	68	296
Olavshallen AS	545	184	729
Trondhjems Asylselskap	404	125	529
TRV Gruppen AS	656	217	873
Trondheim Renholdsverk AS	1 274	402	1 676
Retura TRV AS	973	319	1 292
Stavne Inkludering Trondheim KF	561	186	747
Sum innskutt egenkapital	1 426 417	72 622	1 499 039

Note 30 – Husleieavtale

Pensjonskassen leier kontorlokaler i Peter Egges plass. Utleier er KLP Peter Egges plass 2 AS. Husleieavtalens varighet er på 10 år fra 01.12.2024 til og med 30.11.2034. Husleien i perioden 01.12.2024-31.12.2026 er 1,1 millioner kroner årlig. Husleien i perioden 01.01.2027-30.11.2034 er kr 1,4 millioner årlig. Leien skal reguleres med virkning fra 1. januar hvert år, i samsvar med eventuelle økninger i Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks, eller, hvis denne blir opphevet, annen tilsvarende offentlig indeks.

Note 31 – Datterselskap

TKP har to heleide danske datterselskaper (Saga VII GP III ApS og Saga VIII GP III ApS) i forbindelse med investering i private equity fondene Saga VII og Saga VIII. Aksjene i datterselskapene er verdsatt til antatt markedsverdi 15,9 millioner kroner i TKPs regnskap, og gjeld i datterselskapene er 0,5 millioner kroner. Konsernregnskap er ikke utarbeidet siden det ikke har betydning for å bedømme TKPs stilling og resultat.

Note 32 – Hendelser etter balansedagen

Det har ikke forekommet hendelser etter balansedagen av vesentlig betydning for å vurdere pensjonskassens finansielle stilling. Grunnlaget for fortsatt drift er derfor til stede.



List of Signatures

Page 1/1



2025.03.24 TKP Årsrapport 2024.pdf

Name	Method	Signed at
Guven, Ferhat	BANKID	2025-03-24 20:58 GMT+01
Mogseth, Roger	BANKID	2025-03-24 19:45 GMT+01
Johnson, Ida M Espolin	BANKID	2025-03-24 18:41 GMT+01
Torvik, Ragnar	BANKID	2025-03-24 18:39 GMT+01
Aunvåg, Hilde	BANKID	2025-03-24 18:38 GMT+01
Aas, Kjersti	BANKID	2025-03-25 07:32 GMT+01
Sivertsen, Svein	BANKID	2025-03-24 22:19 GMT+01
Rovik, Hege Anette	BANKID	2025-03-24 21:25 GMT+01



This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: D7042C6C7F8F4844B8B2052E517AFF59

Revisors beretning



KPMG AS
Sjøgangen 6
N-7010 Trondheim

Telephone +47 45 40 40 63
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret i Trondheim Kommunale Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Trondheim Kommunale Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2024, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

© KPMG AS, a Norwegian limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Tromsø
Alta	Finnsnes	Molde	Trondheim
Arendal	Hamar	Sandefjord	Tynset
Bergen	Haugesund	Stavanger	Ulssteinvik
Bodø	Knaresvik	Stord	Ålesund
Drammen	Kristiansand	Straume	



Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon.

Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Trondheim, 25. mars 2025

KPMG AS

Yngve Olsen
Statsautorisert revisor

Bærekraft

TKP er en ansvarlig investor og forvalter medlemmenes pensjonsmidler med mål om å oppnå høyest mulig avkastning innenfor ansvarlige risikorammer. Vi legger til grunn at god avkastning over tid er avhengig av bærekraftig utvikling i økonomisk, miljømessig og samfunnsmessig forstand.

I tråd med Lov om offentliggjøring av bærekraftsinformasjon rapporterer TKP bærekraftsinformasjon i årsrapporten. Vi har valgt å følge kravene i artikkel 8 i Offentlighetsforordningen, som innebærer:

- Åpenhet om bærekraftige egenskaper i investeringsporteføljen.
- Tilstrekkelig informasjon om hvordan vi når våre bærekraftsmål.
- En beskrivelse av indikatorene vi bruker for å måle bærekraft i porteføljen.
- Dokumentasjon av metoder og rammeverk som ligger til grunn for våre vurderinger.

Pensjonskassen har vedtatt retningslinjer for bærekraftige investeringer som en del av kapitalforvaltningsstrategien. Disse revideres årlig for å sikre relevans og tilpasning til nye krav og forventninger.

Vi tar hensyn til bærekraft i vår forvaltning, men negative konsekvenser av bærekraftsvalg er ikke alene styrende for investeringsbeslutningene. TKPs målsetting er å balansere bærekraft med økonomisk avkastning for medlemmenes beste.

Bærekraftsmål

Pensjonskassens retningslinjer for bærekraftige investeringer inneholder grunnprinsipper, minimumskrav, og konkrete målsetninger. Periodisk rapportering vil gjennomføres for å evaluere måloppnåelse.

Grunnprinsipper og minimumskrav

TKP har som minimumskrav at investeringene gjøres i tråd med allment aksepterte normer for god forretningsadferd, slik som FNs Global Compact. Prinsippene i Global Compact er basert på FNs verdenserklæring om menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende prinsipper og rettigheter i arbeidslivet, Rio-prinsippene om miljø og utvikling, samt FN-konvensjonen mot korrupsjon.

TKP anerkjenner arbeidet som gjøres av Statens Pensjonsfond Utland (SPU) og følger opp at eksterne forvaltere etterlever SPUs ekskluderingsliste. Observasjoner og utelukkelse i SPU kan besluttes for selskaper der det er en uakseptabel risiko for at selskapet medvirker til eller selv er ansvarlig for:

- grove eller systematiske krenkelser av menneskerettighetene
- salg av våpen til stater i væpnede konflikter som benytter våpnene på måter som utgjør alvorlige og systematiske brudd på folkerettens regler for stridighetene
- salg av våpen eller militært materiell til stater som er omfattet av ordningen for statsobligasjonsunntak
- alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner
- alvorlig miljøskade
- handlinger eller unnlatelser som på et aggregert selskapsnivå i uakseptabel grad fører til utslipp av klimagasser
- grov korrupsjon eller annen grov økonomisk kriminalitet
- andre særlig grove brudd på grunnleggende etiske normer

Videre gjør SPU produktbaserte utelukkelse av selskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer produserer tobakk, cannabis til rusformål eller våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper. I tillegg gjøres det utelukkelse av gruveselskaper og kraftprodusenter som har 30 prosent eller mer av sine inntekter fra kull eller ved bruk av kull.

Ambisjoner og målsetninger

TKP har som ambisjon å redusere porteføljens negative påvirkning på bærekraftsindikatorer, også kjent som Principal Adverse Impact (PAI). Rapportering på PAI gir et mål på investeringenes negative fotavtrykk. TKP har som mål å rapportere på PAI-indikatorene for minimum 50 prosent av investeringsporteføljen.

I tråd med Parisavtalens ambisiøse målsetting om å begrense global oppvarming til maksimalt 1,5 grader over førindustrielt nivå, har TKP mål om at investeringsporteføljen skal oppnå netto nullutslipp innen 2050. For å sikre at porteføljen beveger seg i riktig retning skal TKP øke eksponeringen til selskaper godt posisjonert ovenfor det grønne skiftet, og gradvis redusere andelen fossil eksponering.

Som en del av denne omstillingen gjennomfører TKP en netto null-analyse av investeringsporteføljen. Analysen bruker ulike metoder for å vurdere om selskapene i porteføljen gjør nødvendige tilpasninger for å bli utslippsfrie innen 2050. Resultatet av analysen presenteres gjennom en Paristilpasningsprosent (PAP), som viser hvor stor andel av selskapene i porteføljen som omstilles i tråd med Parisavtalens mål.

Pensjonskassen er forpliktet til å sikre en bærekraftig omstilling av porteføljen, samtidig som vi balanserer våre økonomiske mål med ansvarlig og langsiktig forvaltning.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko inkluderer miljømessige, sosiale, og styringsrelaterte risikoer som kan påvirke investeringsverdien. Eksempler på bærekraftsrisikoer:

- Klimaendringer, karbonutslipp, forurensning av luft, stigende havnivå, kystflom eller skogbranner.
- Menneskerettighetsbrudd, menneskehandel, barnarbeid eller kjønnsdiskriminering.
- Mangel på mangfold i styret eller ledelse, brudd på eller innskrenkning av rettigheter til aksjonærer, dårlig helse- og sikkerhetshensyn for arbeidstakerne eller dårlig sikkerhetsstilling av personopplysninger og it-sikkerhet.

Pensjonskassens investeringer er eksponert mot bærekraftsrisiko, som også kan ha innvirkning på andre risikoer som likviditetsrisiko, markedsrisiko, motpartsrisiko og omdømmerisiko. Integrering av bærekraftsrisiko er en del av den totale risikovurderingen i kapitalforvaltningen.

Pensjonskassen følger opp bærekraftsrisikoen ved

1. **Gjennomlysning.** Investeringsporteføljen gjennomlyses jevnlig for å avdekke eksponering mot mulige risikofaktorer og for å finne investeringsmuligheter.
2. **Eksklusjoner.** TKP følger opp at både internt og eksternt forvaltede midler etterlever SPU sin ekskluderingsliste (Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland).
3. **Eierskapsutøvelse.** Som kapitaleier ønsker TKP å påvirke selskapene vi investerer i til å bidra til en bærekraftig utvikling. For vår aksjeportefølje gjøres dette gjennom indirekte eierskap i fond hvor vi følger opp investeringene gjennom dialog og møter med fondsforvalterne. For vår direkte eide renteportefølje følger vi med på selskapsrapporteringer, og vurderer tilpassede tiltak.

Dersom en investering ikke anses forenlig med TKPs minstekrav eller målsetninger skal det innhentes relevant informasjon om den aktuelle investering og deretter skal TKP på selvstendig grunnlag vurdere konsekvens og reaksjonsform. Reaksjonsformen avgjøres med bakgrunn i avvikets grovhet og systematikk. I første omgang skal forvalter inviteres til samtale og dialog for ytterligere klargjøring av TKPs posisjon. Salg av TKPs investering skal gjennomføres dersom den situasjonen som er konfliktfylt ikke endres. Positiv påvirkning er å foretrekke fremfor salg. Et salg anses som siste utvei.

Bærekraft i TKPs portefølje

Nedenfor oppsummerer vi måloppnåelse på TKPs bærekraftsmål.

Grunnprinsipper og minimumskrav:

Gjennomlysning av porteføljen viser ingen brudd på SPU's ekskluderingsliste, men ett selskap er flagget for potensielt brudd med FNs Global Compact sine prinsipper. Dette gjelder Toyota Electric Power Company (Tepco).

Selskapet er under oppfølging med fokus på forbedringstiltak.

		Status	Hvilke investeringer
FNs Global Compact	Aksjeporteføljen	Tepco	DNB Global Indeks DNB Global Marked
	Renteporteføljen	Ingen brudd	
SPUs eksklusjonsliste	Aksjeporteføljen	Ingen brudd	
	Renteporteføljen	Ingen brudd	

Tepco er et japansk selskap som produserer og distribuerer kraft. Selskapet har hatt flere kontroverser, blant annet i forbindelse med en kjernekraftulykke. Ulykken ved kjernekraftverket Fukushima nr. 1 i mars 2011 ble utløst av et jordskjelv og påfølgende tsunami. Utslipet av radioaktive materialer fra anlegget førte til alvorlige skader på det omkringliggende miljøet og de lokale samfunnene. Risikoene er fortsatt til stede for selskapet i forbindelse med nedstengingsarbeidet. Selskapet har også innrømmet å ha forfalsket data og skjult brudd på sikkerheten fra 1977 til 2002. DNB Global Indeks og DNB Global Marked er investert i selskapet. TKP har ved årsskiftet en beskjeden eksponering mot selskapet på henholdsvis 16.765 kroner og 26.917 kroner i de to fondene, eller om lag 0,005 prosent av fondene.

Tilbakemelding fra forvalter

TKP har mottatt skriftlig redegjørelse fra DNB, hvor forvalter vurderer kontroversen som svært alvorlig, men at dette håndteres ved et godt samarbeid mellom Tepco og japanske myndigheter. DNB vurderer at selskapet nå ikke er i brudd med FNs Global Compact. Det er et pågående arbeid knyttet til oppryddingen og kompensasjon av de rammede lokalsamfunnene i nærheten av selskapets kraftverk.

DNB har dialog via sin samarbeidspartner i Japan, men planlegger også å delta i et møte med selskapet i løpet av 2025. Målet med dialogen er å få selskapets miljøstyring til et høyere nivå gitt den forhøyede risikoen for tilsvarende hendelser i regionen. DNB ønsker dialog fremfor å ekskludere selskapet fra investeringsuniverset. DNB er positiv til utviklingen av dialogen med selskapet.

TKP er tilfreds med redegjørelsen fra DNB.

Utvikling fra forrige rapportering

Ved utgangen av 2023 hadde TKP to potensielle brudd med FNs Global Compact. I tillegg til Tepco var det et potensielt brudd for BHP Group, som var involvert i en større demningsulykke i Brasil. Dette selskapet er nå vurdert å ikke være i brudd med FNs Global Compact, da det er gjort betydelig arbeid for å gjenoppbygge og opparbeide regulatoriske krav for å operere lovlig.

Ambisjoner og målsetninger

Dekningsgrad på rapportering

Målet om å rapportere i tråd med PAI-indikatorene for minimum 50 prosent av porteføljen er nådd ved årsskiftet.

Dekningsgraden for bærekraftsrapportering er 51 prosent ved utgangen av 2024. Dekningsgraden for noterte aksjer er 98 prosent og 38,7 prosent for selskapsobligasjoner. Beregningen av dekningsgrad tar hensyn til at det ikke er relevant å rapportere på alle bærekraftsdata for alle investeringer. Uten å ta hensyn til dette ville dekningsgraden være lavere enn 50 prosent. Det er blant annet ikke relevant å rapportere utslippstall for en kommuneobligasjon, men kun for selskapsobligasjoner. For eiendom og unoterte aksjer (PE) er dekningsgraden foreløpig null. TKP hadde som mål å kartlegge utslipp fra eiendomsporteføljen i løpet av 2024, men dette er ikke gjennomført. Det er gjort forberedelser for å få dette på plass, men det vil tidligst foreligge i første halvår 2025.

Klimaprofil

For den delen av porteføljen hvor det eksisterer data, er Paris-tilpasningen 75 prosent. Dette er i tråd med markedet.

TKP ønsker å bidra til oppnåelse av Parisavtalens målsetning om maksimalt 1,5 grad oppvarming. Under er det benyttet ulike metoder for å vurdere i hvilken grad selskapene TKP er investert i, vil nå Paris-avtalens mål om null utslipp i 2050. Som tabellen under viser, er investeringene delt opp i ulike kategorier.

Kategori	Beskrivelse	2024		2023	
		Paris-tilpasning	Porteføljevekt	Paris-tilpasning	Porteføljevekt
Grønne investeringer	Selskaper med nær null utslipp	100 %	1 %	100 %	1 %
Høyutslippsektorer	Utslippene vurderes opp mot etablerte referansebaner	73 %	3 %	71 %	3 %
Godkjent klimamål	Selskaper med godkjent klimamål i henhold til Science Based Target-index (SBTi)	100 %	18 %	100 %	15 %
Fornybarinntekter	Selskaper med mer enn 50 pst av inntektene fra fornybar	81 %	0 %	0 %	0 %
Epsilon	Investeringer hvor det ikke finnes anerkjente referansebaner, hvor Grieg Investor benytter egne metoder for å beregne paristilpasning	60 %	33 %	70 %	34 %
Ingen data	Selskaper hvor det ikke er tilgjengelige data for å vurdere paristilpasning	0 %	44 %	0 %	47 %

I kategorien Epsilon er det lagt mest vekt på å vurdere hvorvidt selskapenes reduksjon i karbonintensitet er stor nok til å være utslippsfri i 2050 (CO₂-utslippet målt i forhold til inntekt må reduseres med 7 prosent per år for å oppfylle kriteriet).

For den delen av porteføljen hvor det eksisterer data, er Paris-tilpasningen 75 prosent. Ved å anta at det er null paristilpasning for de selskapene hvor det ikke eksisterer data er tilpasningen for hele porteføljen 41 prosent. Dette er om lag samme nivå som for 2023. TKP har en noe større andel selskaper med godkjente klimamål (økning fra 15 til 18 prosent), men samtidig er paristilpasningen redusert for kategorien Epsilon.

Principal Adverse Impact (PAI)

Tabellen under gir oversikt over det negative fotavtrykket som pensjonskassens investeringer bidrar til. Rapporteringen gir uttrykk for investeringenes negative påvirkning på bærekraftsindikatorer. PAI-rapporten inneholder:

- 14 fastlagte bærekraftsindikatorer (1-14 i oversikten under)
- To indikatorer som gjelder for investeringer i stater og overnasjonale enheter (15-16)
- To indikatorer på klimaprofil innen eiendom (17-18). Det arbeides med å innhente data for eiendomsinvesteringene i 2025.
- To valgfrie indikatorer knyttet til henholdsvis klima/miljø og sosiale forhold. Vi har valgt avskoging og barnearbeid (19 og 20)

Tabellen viser data for pensjonskassens portefølje sammenlignet med verdensindeksen (MSCI World) og Oslo børs. Indikatorene er markert grønn i de tilfeller hvor verdiene for pensjonskassens portefølje er mer enn 10 prosent bedre enn markedet, de er markert gult når porteføljen ligger mindre enn 10 prosent fra referanseindeksene og rødt i de tilfeller hvor pensjonskassens verdier er mer enn 10 prosent dårligere enn referanseindeksen. Sammenlignet med referanseindeksen er pensjonskassens investeringer grønn for 13 av 17 indikatorer, samme andel som i 2023.

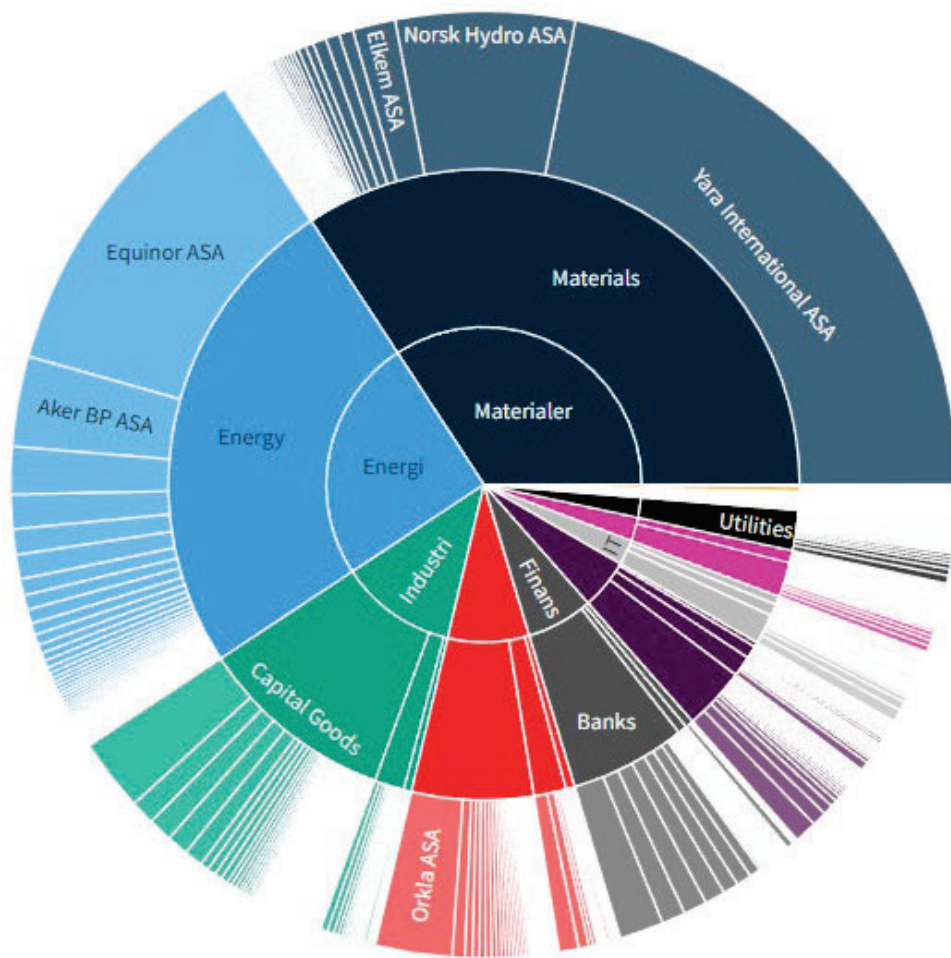
«Eide» utslipp i porteføljen

Porteføljens eide utslipp er 35 485 tonn CO₂. Porteføljens vektete karbonintensitet er 63 tonn CO₂, noe som er 40 prosent bedre enn markedet.

Porteføljens vektete karbonintensitet viser utslippene i tonn, fordelt på per million USD i inntjening. Dette er den mest brukte klimaindikatoren i markedet. Den gir en indikasjon på hvor utslippsintensive selskaper i porteføljen er, relativt til hvor mye penger de tjener.

Figuren under viser fra hvilke selskaper og hvilke sektorer de største karbonutslippene i TKPs portefølje oppstår. Utslipp direkte fra selskapet og utslipp forbundet med strøm og oppvarming utgjør 35 485 tonn CO₂. Ved å inkludere utslipp i verdikjeden fra de samme investeringene øker utslippene til 302 474 tonn CO₂. Tallene er noe svakere for 2024 enn 2023. For 2023 var utslippene henholdsvis 35 007 tonn CO₂ og 297 274 tonn CO₂. Den prosentvise økningen i utslipp er imidlertid betydelig lavere enn den prosentvise økningen av TKP sin investeringsportefølje.

Figuren under viser fordelingen av utslipp i hele verdikjeden. Dette omtales gjerne som scope 1, 2 og 3.



Utslippene er størst fra investeringer innen kjemikalier og olje- og gassindustrien. De største enkelt-selskapene er Yara International ASA, Norsk Hydro ASA og Equinor.

	Relativt	Portefølje	Referanse
Karbonutslipp			
Scope 1 (tonn CO2)	-16 %	30 632	36 484
Scope 2 (tonn CO2)	-12 %	4 853	5 509
Scope 3 (tonn CO2)	-24 %	266 989	353 024
Totalt (tonn CO2)	-22 %	302 473	387 393
2. Karbonfotavtrykk			
Antall tonn per million EURO investert	-24 %	374,1	493
3. Karbonintensitet			
Tonn per million investert	-13 %	692,9	787,3
4. Eksponering mot selskaper som er aktive i fossil energi			
Prosentandel selskaper	-67 %	3,0 %	9,2 %
5. Andel av ikke-fornybar energiforbruk og produksjon			
Innad i selskapene	6 %	56,4 %	53,0 %
6. Energiintensitet i sektorer med vesentlig klimapåvirkning			
Jordbruk, skogbruk og fiske	0 %	0,4	0,4
Bergverksdrift og utvinning	3 %	0,7	0,6
Industri	40 %	0,4	0,3
Elektrisitet, gass, damp og varmtvannsforsyning	-49 %	2,4	4,7
Vannforsynings, avløps- og renovasjonsvirksomhet	-26 %	0,4	0,6
Bygge- og anleggsvirksomhet	-17 %	0,3	0,3
Varehandel, reparasjon av motorvogner	-10 %	0,3	0,3
Transport og lagring	-10 %	1,9	2,1
Omsetning og drift av fast eiendom	49 %	0,5	0,3
7. Aktiviteter som påvirke naturfølsomme områder negativt			
Prosentandel selskaper	-35 %	6,4 %	9,8 %
8. Forurensede utslipp til vann			
Antall tonn per million EURO investert	2 %	0,3	0,3
9. Farlig og radioaktivt avfall			
Antall tonn per million EURO investert	-71 %	0,5	1,6
10. Brudd på FNs Global Compact og OECD-prinsipper			
Prosentandel selskaper	-94 %	0,0 %	0,0 %
11. Mangel på prosesser og compliance for å overvåke overholdelse av FNs Global Compact og OECDs retningslinjer			
Prosentandel selskaper	-4 %	0,1 %	0,1 %
12. Gjennomsnittlig ujustert lønnsgap mellom kjønn			
Hvor mye lavere er kvinners lønn	-8 %	9,8 %	10,6 %
13. Kjønnsmangfold i styret			
Kvinneandel	-10 %	33,9 %	30,7 %
14. Eksponering for kontroversielle våpen*			
Prosentandel selskaper	-100 %	0,0 %	0,2 %
15. Karbonutslipp-intensitet for land			
Innad i land		22,4	
16. Land som er utsatt for sosiale krenkelser			
Antall	0	0	0
Andeler	0	0,0 %	0,0 %
17. Eksponering mot fossilenergi via eiendom			
Kommer			
18. Eksponering mot energiineffektiv eiendom			
Kommer			
19. Miljø - avskoging			
Prosentandel selskaper	-35 %	46,9 %	72,2 %
20. Sosial forhold - barnarbeid			
Prosentandel selskaper	-36 %	3,0 %	4,6 %

2024

